ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5128 — 13/26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 — ՈՒՐԲԱԹ — 26 ԶԱՄԱԶԱՆ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5128

درعليه ده غلطه ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրգ.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20 — 20 ՓԱՐԱ. 20

ԼՔՈՒԱԾ ԿԱՆԱՆՑ ԽՆԴԻՐԸ

Մշոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Խորոյ վարդապետի Պատրիարքարան ղրկած մէկ տեղեկագիրը, որուն պատճէնը տեսնուեցաւ տեղական Թերթի մը մէջ, նորէն այժմէութիւն կու տայ դաւառացի լքուած կանանց խնդրին, խնդիր մը՝ որ բնաւ իր հրատապ վիճակէն ելած չէ, թէպէտ եւ լրագրական հրապարակին վրայ բնականաբար ամէն օր տեղ չկրնայ գրաւել: Այս դժբաղդ կանանց խնդիրը այնչափ ծանօթ է որ նորէն մանրամասնելու հարկ չկայ այստեղ: Տ. Խորոյ վարդապետ թէեւ մասնաւորապէս Մշոյ կանանց վիճակին վրայ կը հրաւիրէ Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը, բայց միւս ամէն գաւառներուն ալ կրնայ վերաբերիլ այդ տեղեկագիրը ընդհանրապէս: Տարբերութիւնն այսքան է միայն որ Մշեցի լքուած կիները ազգու խնդրագրով մը Պատր. Փոխանորդին դիմեր եւ աղաչեր են որ կարելի եղած միջնորդութիւնն ընէ ո՛ւր որ անկ է, դարման մը տանելու համար իրենց վիճակին, այն է կամ ամուսինին ստիպել որ վերադառնան եւ կամ լրինց նոր ամուսնութեան հրաման տալ:

Եթէ երբեք կարելի չէր պէտք եղած չափով դաղափար կազմել այդ տարաբաղդ կանանց 15—20 տարիէ ի վեր կրած դառն վիճակին ու հոգեկան տագնապներուն վրայ, խնդրագիրն ինքնին մինակ պէտք եղածը լիովին կը բացատրէ, զի երբ դաւառացի հայ կինը իր ստորագրութեան տակ եւ հրապարակաւ կը զիջանի ըսել. «կամ ամուսինս ստիպեցէք ետ դառնալ եւ կամ նոր ամուսին մը տուէք ինծի», ալ կը հասկըցուի թէ որքան անհնարին նեղութեան մէջ է որ իր համեստութեան դէմ չհամարիր այդ խօսքն իր բերանէն հանել, գրչի տակ առնել եւ իր անունովն իսկ հրապարակ ելլել:

Սակայն նոր կամ առաջին անգամը չէ որ այս խեղճ կիներուն խնդիրն այսքան աղէխարշ կերպով մէջտեղ կ'ելլէ, ինչպէս եւ միւս ամէն գաւառներու այդ կարգի կիներուն, որոնց ամէն օր զանազան տեղերէ տեղեկագիրներու եւ խնդրագիրներու գալը կ'իմացուի, հանդերձ անուններու ցանկերով: Մասնաւանդ թէ Մշոյ նախորդ Պատր. Փոխանորդն ալ համանման զգացումներով տոգորուած այդ խեղճերու դառն կացութեանը վրայ՝ ուրիշ կերպ վերջնագիր մը հանեց ժամանակին, ինչպէս կը յիշուի դեռ անչուշտ, երկու ամիս պայմանաժամ տալով կիներին գաւառի մէջ ձգած պերներուն եւ սպառնալով ամուսնացնել զանոնք, եթէ այդ պայմանաժամին լրմանը՝ չվերադառնային կամ տիրութիւն ընել չսկսէին իրենց լծակիցներուն: Աւելորդ է ըսել թէ այդ պայմանաժամը քանի մը տասնապատիկ անգամ հոլովեցաւ գնաց, եւ վերջնագիրն անունով միայն վերջնագիր մնաց: Իսկ լքուած կանանց վիճակը ո՛ւեւ է փոփոխութիւն չկրեց ցարդ:

Ասկէ կրնա՞յ հետեւիլ թէ նոյն բաղդը պիտի ունենայ նաեւ Պատր. Փոխանորդի ձեռնարկը, թէպէտ եւ ճիշդ միւսին անգործնական ձեւը չունենայ: Շատ չպիտի տարակուսէինք, եթէ բարեբաղդաբար կրօնական Ժողովի վերջերս տրուած այն որոշումը չկենար մէջտեղ, որուշումմ՝որ ինչքան բանաւոր,այնքան պէտք էր աւելի կանուխ տրուած ըլլալ, եւ որ վերջապէս տրուած է, այն է խնդրել Ն. Ս. Օծութիւն ընդհանրական Հայրապետէն այս կարգի լքուած կանանց վիճակը միանգամ ընդ միշտ նկատողութեան առնել ու զարժանը տնօրինելու: Հետեւաբար, չատ ի դէպ է Մշոյ Պատր. Փոխանորդի այս խնդիրն այսպիսի յուզիչ եւ ցնցող ձեւով հրապարակ հանելը այս անգամ:

Կը մնայ տեսնել թէ Ս. Հայրապետը ի՞նչ որոշում պիտի տայ այս մասին. ինքը՝ որ չատ աղէկ գիտէ դաւառացի հայ կնոջ համբերատար ոգին, համեստութիւնը եւ ամուսնական հաւատարմութիւնը, եւ կը տեսնէ թէ նոյն իսկ իրենք, այդ խեղճ կիներն են որ ձայն բարձրացնել ստիպուած են իրենց անտանելի կացութեան եղք մը խնդրելով եւ իրենց բերանով ու գրչով ամուսին ուզելով, անաարակոյս կրնայ դուշակել անոնց վիճակին դառնութիւնը եւ հոգեկան ու բարոյական աղեկոծումը:

Եւ վերջապէս դարման մը պէտք է տանիլ այս ամուսնական դժբաղդներուն, որոնք այլ եւս չեն կրնար տոկալ մերկ անօթի մնալու եւ խնամքէ զուրկ բռնամսն ըլլալու: Քանի որ իրենց անսիրտ, քարացած ամուսինները 10-15-20 տարիներէ ի վեր զիրենք մոռցած են, ոչ կը վերադառնան, ո՛չ նամակ եւ դրամ կը զրկեն, ոչ ալ զիրենք կը ճանչնան կամ կը յիշեն, խեղճ կիներն ստիպուած ըլլալու չեն զանոնք միշտ յիշելու, չմոռնալու եւ անոնց համար կենաղրաւ կորնչելու: Մանաւանդ որ այդ անոգի վատ ամուսիններուն մէջ կան անանկներ ալ, որոնք հոմանիներ առած կեանք կը վարեն, մինչ օրինաւոր լծակիցնին ու հարազատ զաւակներնին պատառ մը հացի կարօտ՝ անօթի կը պառկին:

Այս յոյժ կենսական խնդրին վրայ երբ միանգամ լուրջ խորհրդածութիւն ընելով՝ վերջնական անօրինութիւն մը հրամայէ Ս. Հայրապետը, արտօնելով իր ընդհանուր կանոն թէ օրինակ այսքան ժամանակ լքուած կին մը պէտք է որ իրաւունք ունենայ նոր ամուսնութիւն մը կնքելու, ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառած եւ ընկերական մեծ չարիք մը բորբած կըլլայ:

ՅՈՒՍԱԿ

ԱՄԱՆՈՐԻ ԳԻՇԵՐԸ

ՆՈՐԱՎԷՊ ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Բ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Պարահանդէսը իր պաշտօնական հանդամանքով հանդերձ՝ չատ փայլուն անցած էր: Ռումանիոյ ամէնէն նշանաւոր տիկիններն ու պարոնները, որոնց թիւը ութ հազարը կ'անցնէր, չափազանց զբօսալի դիշեր մը անցուցած էին: Երկրաչափ Բանթաքուզէն Տոնքէվիչ՝ Մոնթէանօ օրիորդներէն երկուքին հետ ալ պարեց քանի մը անգամ. խօսակցեցաւ անոնց հետ. աղջիկներն անսխալ ֆրանսերէն կը խօսէին. անթերի դաւառ անոնց բարեկրթութիւնն ու ազնուականներու վայել կենցաղագիտութիւնը: Արի տես որ, մտովի ըրած սա հարցումին թէ ես անոնցմէ ո՞րը պիտի նախընտրեմ, կը պատասխանէր թէ չէր գիտեր...:

Այս պատճառաւ՝ չէր կրնար բնաւ անհետացնել իր հիացումը: Ֆլէպէր Մոնթէանօ ո՛եւ է պատճառ մը չունենալով հանդերձ՝ անօրէպ չէր այս երկրաչափէն: անոր հանդէպ խուլ ու տարօրինակ հակակրութիւն մը կը զգար. երկրաչափը թէեւ փափկանկատ լեզուով մը անոր հետ քանի մը անգամ ուզած էր խօսակցիլ, բայց Ֆլէպէր երկու երեք բառով կարճ պատասխաններ տուած էր եւ գլուխը միւս կողմը դարձնելով՝ բացայայտ կերպով զգացուցած էր թէ չախորժիր անկէ:

Հետեւեալ օրը, Ֆլէպէր Օթէլ տը Մեդրոպոլիթէնէն չատ կանուխ դուրս ելաւ. Բանթաքուզէնի բնակարանը գնաց եւ դէմ մը ելլող սպասուհիին միջոցաւ այցագրատը երկրաչափին ուղարկեց. Բանթաքուզէն նոր ելած էր անկողնէն եւ բոլորովին հագուած չէր. բայց չսպասցնելու համար Ֆլէպէր Մոնթէանօն՝ սկսաւ փութով հագուիլ եւ միանգամայն պատուիրեց սպասուհիին.

—Մի՛ սպասցներ հիւրը, շուտով սրահ հրամցուր:

Երկրաչափը քիչ յետոյ սրահը գնաց: Այցելուին եւ իր միջեւ հետեւեալ խօսակցութիւնը տեղի ունեցաւ:

—Կը խնդրեմ որ թոյլ տաք ինծի յայտնել ձեզ թէ առ յաւէտ չնորհակալ ու երախտապարտ եմ այն մտերմութեան համար, զոր երէկ դիշեր ցոյց տուիք ինծի...

—Այո՛, պարոն, ընդհակառակն Մոնթէանօ խօժոռ դէմքով մը, քոյրերս չատ պարզամիտ ըլլալով եւ հայրենի բարեկամ ճանչնալով ձեզ, տեսայ թէ չատ ընտանեբար կը վարուէին ձեզի հետ, սակայն հակցնելու համար թէ դուք անարժան էք այդպիսի ընտանեվայել վարուն՝քի մը՝ այս առաւօտ այսպէս կանուխ ստիպուեցայ հոս գալ...:

Կարելի չէ բացատրել թէ երկրաչափը ո՞րչափ վիրաւորուեցաւ, ո՞րչափ ցաւեցաւ այս կշտամբանքէն, որուն բնաւ չէր սպասեր եւ որուն չարժանիթն իսկ անծանօթ էր իրեն. ուստի մինչ գլուխը կը դառնար, ականջները կը դռնչէին հարցուց.

—Որո՞ւ կ'ուզէք այս խօսքերը...:

Արհամարհոտ ակնարկով մը Բանթաքուզէնը ոտքէն մինչեւ գլուխը զննելէ յետոյ՝ պատասխանեց հեգնօրէն.

—Հոս ձեր մեծութենէն ու ինչ զատ ալ ոք կայ. ուրեմն եթէ չհասկցուի որ խօսքս ձեր մեծութեան ուղղեցի, պիտի հետեւցնեմ թէ դուք զուրկ էք բարեկրթութենէ ինչպէս նաեւ հասկցողութենէ:

Այս խօսքը սպառեց երկրաչափին համբերութիւնը. այնպիսի բաներ մը զգաց, իբր թէ իր մարմինը համակ կրակի մէջ եղած ըլլար եւ կամ գլուխն ի վար կաթոսայ մը տաք ջուր լեցուած: Ալ չկրցաւ հանդուրժել, բառունցքները սեղմելով, ակռաները կրճտելով գոչեց.

—Ի՞նչ է այս նախատինքին պատճառը:

Ֆլէպէր առանց իր հաստատամտութիւնը կորսնցնելու, չարունակեց անխռով.

—Երէկ դիշեր քոյրերուս հետ պարած ատեն գտնուեցար այնպիսի տգեղ վարմունքի մը մէջ՝ զոր պատիւը, խիղճը, բարեկրթութիւնը, քաղաքավարութիւնը կ'արդիւեն ցոյց տալ պատուաւոր աղջիկներու հանդէպ...:

—Ո՞վ... ե՞ս...

—Այո՛, անչուշտ դուն, ոչ թէ ես...

—Շուտ ըսէ, ի՞նչ ըրի...

—Ես կ'ամչնամ ըսելու...

—Սո՛ւտ, սո՛ւտ...

—Սո՛ւտ... ես աչքերո՛վս տեսայ. այս պարագային մէջ՝ ոչ թէ ես, այլ դուն կը սուտս... եւ թէ վախէդ այդպէս կը սըտես...:

—Ե՞ս... Բանթաքուզէն Տոնքէվիչ այսպիսի արարքի մը մէջ գտնուիմ...երբե՛ք, երբե՛ք...:

—Կ'ուրանա՞ս ուրեմն...

—Ո՛չ, չեմ ուրանար, այլ կ'ըսեմ թէ ես գտնուած չեմ այնպիսի արարքի մը մէջ...

—Կը նշանակէ թէ դուն անաղնիւ եւ թէ վախկոտ կոչուած ժպիրն մարդերէն մէկն ես...:

—Երբեք չեմ ընդունիր... հիմա դուն ի՞նչ կ'ուզես...:

—Վա՛յ... չկրցա՞ր հասկնալ դեռ... կամ պէտք է որ անկրթութիւնդ խոստովանիս ու ինչ ներում խնդրես եւ կամ մենամարտ ընդունիս...:

—Ներում խնդրեմ, բաւարարութի՞ւն տամ քեզի... երբեք չեմ ըներ այս բանը...:

—Ուրեմն պիտի մենամարտինք. երկու ժամ յետոյ զրկելիք վկաներս քու որդելիք վկաներուդ հետ պիտի խորհրդակցին ու պիտի որոշեն մենամարտի պայմաններն ու վայրը:

—Շատ լաւ. այդպէս թո՛ղ ըլլայ. բայց այս մենամարտը անհիմն բանի մը համար տեղի պիտի ունենայ. ահա այդ մասին կը ցաւիմ:

—Երկարաբանութենէդ չեմ ախորժիր, պարոն, մենամարտը անպատճառ տեղի պիտի ունենայ, հասկցա՞ր... եթէ երբեք խուսափիլս նշան մը ցոյց տաս, փողոցին մէջ ուր որ հանդիպիմ, այս դաւազանով տիտի ծեծեմ քեզ...:

—Ատոր պէտք չպիտի մնայ, բաւական դառնդին ժպիտով մը, Պ. Մոնթէանօ, փափաքած մենամարտդ տեղի պիտի ունենայ. ապահով եղիր այդ մասին, եւ թէ չատ բուռն կերպով...:

—Օ՜հ, իմ ուզածս ալ ատ է, կը հասկընա՞ս. երկու ժամէն վկաներս հոս պիտի ներկայանան, յետոյ...

—Հասկցանք, հասկցանք. աւելորդ խօսքի պէտք չկայ. ալ կրնաք երթալ...

—Արդէն ասկէ աւելի գործ չմնաց որ տանդ մէջ դիս վար դնէ, ըսաւ բարձրաձայն ծիծաղելով. ահա կ'երթամ. աղդարարութիւններս կրկնե՞մ...:

—Արդէն ըսինք թէ հարկ չկայ...:

Գ

Բանըլչորս ժամ յետոյ Պուա տը Պուլոներ կոչուած վայրին մէջ մենամարտը մասնայատուկ սուրերով կատարուեցաւ. իբր հետեւանք՝ Ֆլէպէր Մոնթէանօ թեթեւակի վիրաւորուեցաւ ալ բաղուկին վրայէն. իսկ Բանթաքուզէն Տոնքէվիչ ծանր վէրք մը առաւ ձախ անրակին տակէն:

Մինչեւ մենամարտին տեղի ունենալը, մենամարտիկներուն հայրերը չէին կրցած լուր առնել. այն ատեն իմանալով եւ երկար հաշուագէտ մը, այնքան յոռետես որքան լաւատես էր հայր Մալհուր: Այն պահուն՝ երբ տիկին Շաղէլ դաւթակը կը հասնէր, եւ իր մայկեակը կու տար ծառային, երկու դիտուները կը խօսէին կնոջ մը վրայ, որ քիչ մը առաջ եկած էր այնքան հոլանի արագընթացով, որքան ինք թարչամած էր. «Հայր Մալհուր կ'ըսէր. «Երկրաչափութիւնը չի ծերանար... իրօթէնիսի քառակուսին միշտ երիտասարդ է...»

—«Դալով ինծի,» պատասխանեց Մօրօ. «երբ կը տեսնեմ որ կին մը ուղղանիգ կը քալէ կամ կը կոդայ, կը հասկնամ թէ միականի կամ կաղ է: Բայց այն զանազանութիւնը որ կայ տգեղութեան ու գեղցկութեան մէջ, երբեք չեմ կրցած գաղափար մը կազմել անոր վրայ...»

Դաշնակին վրայ կը նուագուէր քառրիլ մը, պարահանդէսին ժխորով լեցուած էր յարկարաժինը, Մալհուր կը սեղմէր Շաղէլի ձեռքերը, զոր ուրիշ մը կարծած էր, կոդելով զայն. «իմ սիրելի, չատ սիրելի Արթիւրս...» Էլէն կը նայէր դիտուներուն, որոնց խօսակցութիւնը յանկարծակիի բերած էր արտակարդ փափաղով մը: Գէթ այդ դիտուները չպիտի ունենային այն մչտատեւ ու հաստատուն տանջանքը, որ անկարող կը դարձնէ մարդը, տարբեր մտածում մը ունենալու, ուսումնասիրութիւն մը, ընթերցում մը խօսակցութիւն մը ընելու: — Բայց Էլէն արդէն իսկ կը գտնուէր տիկին Մալհուրի եւ իր աղջիկներուն մօտ, որոնք իրարմէ աւելի թեթեւամիտ, զուարճանալէ ուրիշ բան չէին գիտեր: Մայրը ծպտած էր Բաթէրին տը Մէտիչիի քոսթիւմով, եւ երեք աղջիկներն ալ գնչուհի, կաթնավաճառուհի ու քոչուացի գեղջկուհի տարազներով: Անոնց կրած քոսթիւմներէն յայտնի էր թէ տան մէջ պատրաստուած էին անոնք, պատկերազարդ թերթերու պատկերներուն համաձայն, եւ ձեռք ձգուած կերպասի կտորներով. այդպէս պատրաստուած էր նաեւ իրենց բարեկամուհիներուն ծպտազգեստները: Դալով այրերուն, անոնք կը նեղուէին իրենց սեւ զգեստներուն մէջ: Անոնցմէ մէկ քանին այնպիսի երեւոյթ մը ուէնին որ, հեռեւալ առտուն կանուխ ելլելու ստիպուած ըլլալնին կը մատնէր, եւ որոնք կը հաշուէին թէ դաշնակին իւրաքանչիւր կոչը կը գողնար իրենց քունին մէկ մասը: Տաք մթնոլորտին մէջ թռչող խօսքերը զարմացում մը առաջ կը բերէին իրենց հակադրութեամբ: Զաղփաղուն եւ թերի պարբերութիւններ իրարու կը յաջորդէին սա իմաստով խօսակցութեանց. «Մի խօսիք ինծի՝ երեք տարածութենէ աւելի ուռնեցող միջոցի նոր տեսութեանց վրայ...

—Օրիորդ, չատ պարեցիք այս ձմեռ...

—Ա՜հ, Բոչիի հանճարը, իր վերլուծելու կարողութիւնը... Մայրիկ, պիտի թոյլատրե՞ս որ քոսթիւմենին հոս մնամ...»

Ալիքէտ Շաղէլ իր նախկին ընկերներն մէկուն հանդիպելով՝ անոր կը հաղորդէր երկար ատենէ ի վեր յղացուած ծրագիր մը, այն է նոր ալճէպրա մը,—իսկ Էլէն Մալհուրի կնոջ եւ աղջիկներուն փղձկումներէն պայարուած, մտովի կ'ըսէր թէ հարկ չկար յոգնելու, թարմ արգուղարդ ընելու համար: Շնորհիւ մօրուին կողմէ իրեն տուած դասախրատութեան ու Պ. տը Բէրնի հետ ունեցած խօսակցութեանց, բաւական ճշդիւր դաղափար մը կազմած էր ընկերութեան վրայ: Կ'ըմբռնէր այն տարբերութիւնը, որ ճշմարտապէս ուշխարհի համախմբումները կ'անջատէր միջակարեաբ դասակարդին այս բարեկենդանական հաւաքումներէն, որոնցմէ մէկուն մէջ կը դտնուէր:

(Շարունակելի)

ԱՐԱՖԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ծերակոյտին ընտրութիւնները.— Քաղաքական կացութիւնը.— Կուսակցութիւններ.— Սխմացոյցը.—Խնայողութիւններ.— Լրագիրները:

Ֆրանսայի մէջ ընտրական պայքարը սկսաւ՝ Ծերակոյտի ընտրութիւններուն համար: Քաղաքականութեան խորհուրդները արդէն ընտրեցին ծերակուտական պատուիրակները: Նախապարական կուսակցութեան լրագիրները կ'ըսեն թէ քուէարկութիւնը ուարտեցին եւ թէ Ծերակոյտին մէջ դահլիճին նպաստաւոր մեծամասնութիւնն աւելի պիտի զօրանայ: Շատ հաւանական է որ այդպէս ըլլայ, որքան ալ ընդդիմադիրները աշխատին յաղթելու: Ինչպէս յայտնի է, Ծերակոյտին ընդդիմադիր յառաջդիմականները յայտարարութիւն մը հրատարակեցին ընտրողներուն ուղղուած: Այդ միւնոյն յառաջդիմականներն էին որ հակառակեցան Վալդէք-Ռուսոյի դահլիճին եւ որ հիմա ալ աւելի բուռն ընդդիմութիւն մը կ'ընեն Պ. Բոմպի դահլիճին: Այդ յայտարարութիւնը ամէնէն աւելի ուղղուած է «Բոլէքթիվիսթ»ներու քաղաքականութեան դէմ: Այդ քաղաքականութիւնն է զոր յառաջդիմականները կը դատապարտեն: Նախապարարութեան կուսակիցները պիտի կրնան պատասխանել թէ դահլիճին մէջ «քոլէքթիվիսթ» չկայ: Ուրեմն յառաջդիմականներուն նետը կ'անցնի գլուխն վրայէն անոնց որոնց դէմ կ'արձակեն: Ծերակոյտին մէջ արդէն ընկերվարական կուսակցութենէն անդամ չկայ, ուրեմն շատ քիչ նահանգներ կան որոնք նոյն կուսակցութեան պատգամաւորներէն ծերակուսական պիտի կրնան ընտրել: «Բոլէքթիվիզմ»ի խնդիրը բացառաբար պիտի ներկայացուի ծերակուսականներուն: Յառաջդիմականները, խստիւ քննադատելէ եւ ոչ Ֆրանսայի ներկայ քաղաքականութիւնը, որ ընկերվարական կուսակցութեան ազդեցութիւնը արդիւնք է, ցոյց կուտան ընտրողներուն թէ ի՛նչ բան պահանջելու է ընտրելիներէն: Այդ կէտն է յառաջդիմականներու յայտարարութեան եղրակացութիւնը: Ընտրողները պէտք է պահանջեն ընտրելիներէն՝ պաշտպանել բանակին շահերը, եւ մասնաւոր դործերուն մէջ խնայողութիւններ ընել եւ ներքին քաղաքականութեան մէջ աւելի լայն ըմբռնումներով գործել: Նախապարութեան ընտրելիներն ալ պիտի յայտարարեն թէ իրենք ալ հոգածու են բանակին շահերուն եւ թէ կառավարական չրջանակնե-

ԱՄԱՆՈՐԻ ԳԻՇԵՐԸ

ՆՈՐԱՎԷՊ ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Բ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Պարահանդէսը իր պաշտօնական հանդամանքով հանդերձ՝ չատ փայլուն անցած էր: Ռումանիոյ ամէնէն նշանաւոր տիկիններն ու պարոնները, որոնց թիւը ութ հազարը կ'անցնէր, չափազանց զբօսալի դիշեր մը անցուցած էին: Երկրաչափ Բանթաքուզէն Տոնքէվիչ՝ Մոնթէանօ օրիորդներէն երկուքին հետ ալ պարեց քանի մը անդամ. խօսակցեցաւ անոնց հետ. աղջիկներն անսխալ ֆրանսերէն կը խօսէին. անթերի դաւառ անոնց բարեկրթութիւնն ու ազնուականներու վայել կենցաղագիտութիւնը: Արի տես որ, մտովի ըրած սա հարցումին թէ ես անոնցմէ ո՞րը պիտի նախընտրեմ, կը պատասխանէր թէ չէր գիտեր...:

Այս պատճառաւ՝ չէր կրնար բնաւ անհետացնել իր հիացումը: Ֆլէպէր Մոնթէանօ ո՛եւ է պատճառ մը չունենալով հանդերձ՝ ախորժած չէր այս երկրաչափէն: անոր հանդէպ խուլ ու տարօրինակ հակակրութիւն մը կը զգար. երկրաչափը թէեւ փափկանկատ լեզուով մը անոր հետ քանի մը անդամ ուզած էր խօսակցիլ, բայց Ֆլէպէր երկու երեք բառով կարճ պատասխաններ տուած էր եւ գլուխը միւս կողմը դարձնելով՝ բացայայտ կերպով զգացուցած էր թէ չախորժիր անկէ:

Հետեւեալ օրը, Ֆլէպէր Օթէլ տը Մեդրոպոլիթէնէն չատ կանուխ դուրս ելաւ. Բանթաքուզէնի բնակարանը գնաց եւ դէմ մը ելլող սպասուհիին միջոցաւ այցագրատը երկրաչափին ուղարկեց. Բանթաքուզէն նոր ելած էր անկողնէն եւ բոլորովին հագուած չէր. բայց չսպասցնելու համար Ֆլէպէր Մոնթէանօն՝ սկսաւ փութով հագուիլ եւ միանգամայն պատուիրեց սպասուհիին.

—Մի՛ սպասցներ հիւրը, շուտով սրահ հրամցուր:

Երկրաչափը քիչ յետոյ սրահը գնաց: Այցելուին եւ իր միջեւ հետեւեալ խօսակցութիւնը տեղի ունեցաւ:

—Կը խնդրեմ որ թոյլ տաք ինծի յայտնել ձեզ թէ առ յաւէտ չնորհակալ ու երախտապարտ եմ այն մտերմութեան համար, զոր երէկ դիշեր ցոյց տուիք ինծի...

—Այո՛, պարոն, ընդհակառակն Մոնթէանօ խօժոռ դէմքով մը, քոյրերս չատ պարզամիտ ըլլալով եւ հայրենի բարեկամ ճանչնալով ձեզ, տեսայ թէ չատ ընտանեբար կը վարուէին ձեզի հետ, սակայն հակցնելու համար թէ դուք անարժան էք այդպիսի ընտանեվայել վարուն՝քի մը՝ այս առաւօտ այսպէս կանուխ ստիպուեցայ հոս գալ...:

Կարելի չէ բացատրել թէ երկրաչափը ո՞րչափ վիրաւորուեցաւ, ո՞րչափ ցաւեցաւ այս կշտամբանքէն, որուն բնաւ չէր սպասեր եւ որուն չարժանիթն իսկ անծանօթ էր իրեն. ուստի մինչ գլուխը կը դառնար, ականջները կը դռնչէին հարցուց.

—Որո՞ւ կ'ուզէք այս խօսքերը...:

Արհամարհոտ ակնարկով մը Բանթաքուզէնը ոտքէն մինչեւ գլուխը զննելէ յետոյ՝ պատասխանեց հեգնօրէն.

—Հոս ձեր մեծութենէն ու ինչ զատ ալ ոք կայ. ուրեմն եթէ չհասկցուի որ խօսքս ձեր մեծութեան ուղղեցի, պիտի հետեւցնեմ թէ դուք զուրկ էք բարեկրթութենէ ինչպէս նաեւ հասկցողութենէ:

Այս խօսքը սպառեց երկրաչափին համբերութիւնը. այնպիսի բաներ մը զգաց, իբր թէ իր մարմինը համակ կրակի մէջ եղած ըլլար եւ կամ գլուխն ի վար կաթոսայ մը տաք ջուր լեցուած: Ալ չկրցաւ հանդուրժել, բառունցքները սեղմելով, ակռաները կրճտելով գոչեց.

—Ի՞նչ է այս նախատինքին պատճառը:

Ֆլէպէր առանց իր հաստատամտութիւնը կորսնցնելու, չարունակեց անխռով.

—Երէկ դիշեր քոյրերուս հետ պարած ատեն գտնուեցար այնպիսի տգեղ վարմունքի մը մէջ՝ զոր պատիւը, խիղճը, բարեկրթութիւնը, քաղաքավարութիւնը կ'արդիւեն ցոյց տալ պատուաւոր աղջիկներու հանդէպ...:

—Ո՞վ... ե՞ս...

—Այո՛, անչուշտ դուն, ոչ թէ ես...

—Շուտ ըսէ, ի՞նչ ըրի...

—Ես կ'ամչնամ ըսելու...

—Սո՛ւտ, սո՛ւտ...

—Սո՛ւտ... ես աչքերո՛վս տեսայ. այս պարագային մէջ՝ ոչ թէ ես, այլ դուն կը սուտս... եւ թէ վախէդ այդպէս կը սըտես...:

—Ե՞ս... Բանթաքուզէն Տոնքէվիչ այսպիսի արարքի մը մէջ գտնուիմ...երբե՛ք, երբե՛ք...:

—Կ'ուրանա՞ս ուրեմն...

—Ո՛չ, չեմ ուրանար, այլ կ'ըսեմ թէ ես գտնուած չեմ այնպիսի արարքի մը մէջ...

—Կը նշանակէ թէ դուն անաղնիւ եւ թէ վախկոտ կոչուած ժպիրն մարդերէն մէկն ես...:

—Երբեք չեմ ընդունիր... հիմա դուն ի՞նչ կ'ուզես...:

—Վա՛յ... չկրցա՞ր հասկնալ դեռ... կամ պէտք է որ անկրթութիւնդ խոստովանիս ու ինչ ներում խնդրես եւ կամ մենամարտ ընդունիս...:

—Ներում խնդրեմ, բաւարարութի՞ւն տամ քեզի... երբեք չեմ ըներ այս բանը...:

—Ուրեմն պիտի մենամարտինք. երկու ժամ յետոյ զրկելիք վկաներս քու որդելիք վկաներուդ հետ պիտի խորհրդակցին ու պիտի որոշեն մենամարտի պայմաններն ու վայրը:

—Շատ լաւ. այդպէս թո՛ղ ըլլայ. բայց այս մենամարտը անհիմն բանի մը համար տեղի պիտի ունենայ. ահա այդ մասին կը ցաւիմ:

—Երկարաբանութենէդ չեմ ախորժիր, պարոն, մենամարտը անպատճառ տեղի պիտի ունենայ, հասկցա՞ր... եթէ երբեք խուսափիլս նշան մը ցոյց տաս, փողոցին մէջ ուր որ հանդիպիմ, այս դաւազանով տիտի ծեծեմ քեզ...:

—Ատոր պէտք չպիտի մնայ, բաւական դառնդին ժպիտով մը, Պ. Մոնթէանօ, փափաքած մենամարտդ տեղի պիտի ունենայ. ապահով եղիր այդ մասին, եւ թէ չատ բուռն կերպով...:

—Օ՜հ, իմ ուզածս ալ ատ է, կը հասկընա՞ս. երկու ժամէն վկաներս հոս պիտի ներկայանան, յետոյ...

—Հասկցանք, հասկցանք. աւելորդ խօսքի պէտք չկայ. ալ կրնաք երթալ...

—Արդէն ասկէ աւելի գործ չմնաց որ տանդ մէջ դիս վար դնէ, ըսաւ բարձրաձայն ծիծաղելով. ահա կ'երթամ. աղդարարութիւններս կրկնե՞մ...:

—Արդէն ըսինք թէ հարկ չկայ...:

Գ

Բանըչորս ժամ յետոյ Պուա տը Պուլոներ կոչուած վայրին մէջ մենամարտը մասնայատուկ սուրերով կատարուեցաւ. իբր հետեւանք՝ Ֆլէպէր Մոնթէանօ թեթեւակի վիրաւորուեցաւ ալ բաղուկին վրայէն. իսկ Բանթաքուզէն Տոնքէվիչ ծանր վէրք մը առաւ ձախ անրակին տակէն:

Մինչեւ մենամարտին տեղի ունենալը, մենամարտիկներուն հայրերը չէին կրցած լուր առնել. այն ատեն իմանալով եւ երկար հաշուագէտ մը, այնքան յոռետես որքան լաւատես էր հայր Մալհուր: Այն պահուն՝ երբ տիկին Շաղէլ դաւթակը կը հասնէր, եւ իր մայկեակը կու տար ծառային, երկու դիտուները կը խօսէին կնոջ մը վրայ, որ քիչ մը առաջ եկած էր այնքան հոլանի արագընթացով, որքան ինք թարչամած էր. «Հայր Մալհուր կ'ըսէր. «Երկրաչափութիւնը չի ծերանար... իրօթէնիսի քառակուսին միշտ երիտասարդ է...»

—«Դալով ինծի,» պատասխանեց Մօրօ. «երբ կը տեսնեմ որ կին մը ուղղանիգ կը քալէ կամ կը կոդայ, կը հասկնամ թէ միականի կամ կաղ է: Բայց այն զանազանութիւնը որ կայ տգեղութեան ու գեղցկութեան մէջ, երբեք չեմ կրցած գաղափար մը կազմել անոր վրայ...»

Դաշնակին վրայ կը նուագուէր քառրիլ մը, պարահանդէսին ժխորով լեցուած էր յարկարաժինը, Մալհուր կը սեղմէր Շաղէլի ձեռքերը, զոր ուրիշ մը կարծած էր, կոդելով զայն. «իմ սիրելի, չատ սիրելի Արթիւրս...» Էլէն կը նայէր դիտուներուն, որոնց խօսակցութիւնը յանկարծակիի բերած էր արտակարդ փափաղով մը: Գէթ այդ դիտուները չպիտի ունենային այն մչտատեւ ու հաստատուն տանջանքը, որ անկարող կը դարձնէ մարդը, տարբեր մտածում մը ունենալու, ուսումնասիրութիւն մը, ընթերցում մը խօսակցութիւն մը ընելու: — Բայց Էլէն արդէն իսկ կը գտնուէր տիկին Մալհուրի եւ իր աղջիկներուն մօտ, որոնք իրարմէ աւելի թեթեւամիտ, զուարճանալէ ուրիշ բան չէին գիտեր: Մայրը ծպտած էր Բաթէրին տը Մէտիչիի քոսթիւմով, եւ երեք աղջիկներն ալ գնչուհի, կաթնավաճառուհի ու քոչուացի գեղջկուհի տարազներով: Անոնց կրած քոսթիւմներէն յայտնի էր թէ տան մէջ պատրաստուած էին անոնք, պատկերազարդ թերթերու պատկերներուն համաձայն, եւ ձեռք ձգուած կերպասի կտորներով. այդպէս պատրաստուած էր նաեւ իրենց բարեկամուհիներուն ծպտազգեստները: Դալով այրերուն, անոնք կը նեղուէին իրենց սեւ զգեստներուն մէջ: Անոնցմէ մէկ քանին այնպիսի երեւոյթ մը ուէնին որ, հետեւեալ առտուն կանուխ ելլելու ստիպուած ըլլալնին կը մատնէր, եւ որոնք կը հաշուէին թէ դաշնակին իւրաքանչիւր կոչը կը գողնար իրենց քունին մէկ մասը: Տաք մթնոլորտին մէջ թռչող խօսքերը զարմացում մը առաջ կը բերէին իրենց հակադրութեամբ: Զաղփաղուն եւ թերի պարբերութիւններ իրարու կը յաջորդէին սա իմաստով խօսակցութեանց. «Մի խօսիք ինծի՝ եր

բուն մէջ այդ միտքով մեծամեծ բարենորոգումներ կը պատրաստուին եւ թէ պատերազմական նախարարն ալ անխոնջ կերպով կ'աշխատի։ Հոն, ուր ընդդիմադիրները կաղմալուծում մը տեսնեն, նախարարութեան կուսակիցները կ'ըսեն թէ վերակազմութիւն մը կայ։ Ցառաջիմական կուսակցութիւնը այդ տեսակ առարկութիւններով պիտի չկրնայ մեծ բան մը ձեռք բերել։ Ելմտացոյցի խնայողութեան խնդիրը հազար անգամ ծեծուած է։ Նախարարութեան կուսակցութեան պատկանողները պիտի ըսեն թէ ելմտական հիմնական նախարարը՝ Պ. Ռուվիէ՝ ամէն ջանք կ'ընէ ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար։ Ծովային նախարար Պ. Բէլլէթան այնքան առաջ կը տանի խնայողութեանց պէտքին զգացումը որ նաւային կարեւոր չինութիւններ դադրեցուց, սպասելով հաթ եղած վարկին քուէարկութեանը։ Ուրեմն յառաջիմականները այդ կողմէն ալ բան մը պիտի չկրնան ըսել նախարարականներուն, եթէ տարտամ յայտարարութիւններով միայն բաւականան։ Գալով ներքին քաղաքականութեան մասին պահանջուած ընդարձակ ըմբռնումին, յատոր համար արմատակները կ'ըսեն թէ բան մը ըսելէ առաջ պէտք է համաձայնիլ։ Ոչ ոք կ'ընդդիմանայ այդ պահանջումին, այլ ընդհակառակը իրենց ծրագիրները այդ սկզբունքին վրայ հիմնած են։ Այդ սկզբունքը, սակայն, այնքան բաղմազան նշանակութիւններ ունի որ յառաջդիմականները առանց որ եւ է բացատրութեան իրենց պահանջումներուն կարգը դասելով, մեծ բան մը պիտի չկրնան ձեռք բերել։ Շատ հաւանական է նաեւ թէ նախարարական ընտրելիները, յառաջդիմական ընտրելիներուն ըսածը պիտի կրկնեն, այսինքն իրենց դրօշներուն վրայ պիտի պարզեն այն մութնոյն մեծադղորդ խօսքերը որոնք ընտրողներուն վրայ մեծ ազդեցութիւն մը պիտի ընեն։ Այդ պարագային՝ նոյն ընտրելիները, պարտաւորուած ըլլալով ընտրութիւն մը կատարել երկու տեսակ ընտրելիներու միջեւ, որոնք միեւնոյն բարիքները կը խոստանան իրենց, համամասն տարտամ խօսքերով, իրենց քուէն պիտի տան անոնց որոնք գաւառին կառավարչին կողմէ ոյժ գտնելու առաւելութիւնը պիտի ունենան։ Այդ կերպով իրենց համոզումները հայտնեցուցած պիտի ըլլան իրենց չանութուն հետ։ Քանի մը դաւառներու մէջ անչուշտ ընդդիմադիրի, պաշտօնեայի կամ աղդայնական աւելի շեշտուած գոյն ունեցող ընտրելիներ պիտի ընտրուին։ Ցառաջդիմականներուն գալով, անոնք հետզհետէ հալելու վրայ են, թէեւ պետերը միշտ կանգուն կը մնան։ Երեսփոխական վերջին ընտրութիւններէն ի վեր, քաղղական յարատեւ աշխատութիւն մը կայ, որուն յենակէտը կը գտնուի ծայրագոյն ձախակողմեան տարրերուն մէջ եւ որ կը գործուի կեդրոնի ծերակուտականներուն եւ երեսփոխաններուն համար։ Ծերակուտական պատուիրակները՝ այսինքն քաղաքապետութեանց ներկայացուցիչները ընտրող ժողովուրդէն աւելի քաղաքական բարձր ոգի մը չունին։ Այդ պատուիրակները ամէնէն աւելի պարզ գաղափարներ միայն կրնան ըմբռնել եւ ժամանակ է մը ի վեր սովորութիւն ըրած են կրկնել կարգ մը բառեր՝ որոնց վրայ կ'ուղղեն իրենց ընթացքը։ Ատոնք էապէս նախարարական կուսակցութեան կը պատկանին։ Պէտք եղած կորովամտութիւնը չունին՝ տեսնելու հեռաւոր հետեւանքները քաղաքական յեղաշրջումի մը, եւ մանաւանդ ժամանակ չունին լրագիր կարդալու, որոնք իրենց ցոյց պիտի տան այդ յեղաշրջումին նշանակութիւնը։ Եթէ լրագիր կարդալու ժամանակ ալ ունենան, չատերը պիտի չկրնան հասկնալ։ Արմատական-ընկերավարկանմեծամասնութեան լրագիրները ընտրողին համար բաւական ընդունելի կը նկատեն այն բարենորոգումները որոնք կուսակցութեան ամբողջ ծրագրին ապագայ իրականացումը առաջ պիտի բերեն։ Ոաբէ իր վերջին թիւերէն մէկին մէջ կ'ըսէր թէ ժողովուրդին կարօտութեանց համար պէտք է հանրային օգնութիւններ հաստատել։ Ծերակուտական ընտրողը կարելի է որ իր մասին անպատեհութիւն մը չգտնէ ատոր մէջ. գործնական կերպով ասիկա կը նշանակէ թէ գթութեան անհատական գործերը գոյութիւն պիտի չունենան, բայց ընտրողը կրնայ ընդունելի նկատել այդ բարենորոգումը։ Այդ կերպով նոր հարուած մը տրուած պիտի ըլլայ եկեղեցիին, ինչ որ արմատականներուն ուղած բանն է։ Ընտրողը կրնայ ենթադրել թէ հանրային պաշտօնատարները միեւնոյն դիրութեամբ պիտի կատարեն հանրային օգնութեան այդ գործը, բայց չուզեր դիտնալ թէ հանրային գանձին վրայ նոյն պատճառով ո՛րքան բեռ մը պիտի աւելնայ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Խորհրդարանական ընտրութիւններ. — Պ. Թեոսոր Տէլեանիի ընտրական յաղթանակը. — Նախարարութիւնը։

Աթէնքէն հետեւեալը կը գրեն Բարիզի Թերթի մը.

«Այս նամակը չըսացած՝ հեռագիրը պիտի ծանուցանէ ձեզ՝ նախարարական տագնապին վերջաւորութիւնը եւ նոր դէպքերուն կազմութիւնը։ Ընտրութիւնները վերջացան Զաքիմիսի կուսակցութեան անդարմանելի պարտութիւնովը, ինչ որ արդէն կը գուշակուէր։ Թէ գաւառներուն եւ թէ Աթէնքի մէջ ընտրական պայքարը չատագեւորուած էր իրանդոտ ու յամառ, ինչպէս երբեմն կ'ըլլար Տէլիանիսի ու Թրիքուբիսի կուսակիցներուն միջեւ։ Վերջին չաբթուն՝ ընտրական այդ մրցումը այն աստիճանին հասած էր որ դանդան կուսակցութեանց մէջ բուռն վէճերէ վախցուեցաւ։ Աթէնքի մէջ կատարուած վերջին արտայայտութիւնները չատ լաւ կաղմակերպուած էին։ Պ. Վալտէք-Ռուսօ որ նոյն պահուն Աթէնք կը գտնուէր, ժողովրդին մէջ խառնուելով ականատես եղաւ եւ յայտարարեց թէ այդ տեսակ բան մը բնաւ չէր տեսած։ Հինգ հարիւրէ աւելի կառքեր կը կրէին Պ. Թէոթոքիսի եւ Ատտիկէի ընտրելիներուն մեծաղիր պատկերները՝ ձիթենիի ոստերով զարդարուած, խորհրդանշան նոյն կուսակցութեան։ Կառքերուն առջեւէն կ'երթար ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը։ Թափօրը իրար մեծ կանոնաւորութեամբ ու բարեկարգութեամբ անցաւ Աթէնքի գլխաւոր փողոցներէն։ Ամէնէն առաջ կ'երթային նուագածուները, խումբեր՝ ընտրական քայլերգեր նուագելով։ Կողմնակի փողոցներուն մէջ կեցած էին Տէլեանիսի կուսակիցները, որոնք քննադատական խօսքեր կ'ուղղէին՝ նոյն թափօրը կազմող իրենց հակառակորդներուն։ Պ. Տէլեանիսի ջանքերը յաջողութեամբ պսակուեցան։ Այն ժամուն՝ ուր այս տողերը կը գրեմ, Երեսփ. ժողովին մէջ իրեն համար հարիւր քսան ձայն ունի։ Ժողովը պիտի բաղկանայ 234 երեսփոխաններէ։ Ուեթսունի մօտ Թէոթոքիսի կուսակիցներ պիտի դտնուին եւ տասնի չափ ալ անկախներ, որոնց մէջ է Կ. Պոլսոյ հելլէնական նախորդ դեսպան Մաւրոկորտաթօ իշխանը։ Մնացած մասը պիտի բաղկանայ Զաքիմիսի կուսակիցներէն, որոնք հետզհետէ պիտի նուազին, ինչպէս եղաւ նախորդ Երեսփ. ժողովին օրով։ Ատտիկէի մէջ Տէլեանիսի ընտրելիներուն ցանկը ստուար մեծամասնութիւն չտեսաւ։ Ատոնց մէջ կան նախկին նախարարապետ Պ. Ռալլիս, Պ. Պ. Էվիտիս, Զիկոմալաս, զօրավար Սմոլէնսքի, Ալեքսանդր Սքուլէս (հիմա արտաքին գործոց նախարար) եւ Աթէնքի համալսարանին քաղաքական տնտեսագիտութեան նախկին ուսանողներէ Պ. Կոնտարոքիս։ Պ. Տրալուսիս, որ իբրեւ կուսակցապետ կը ներկայանար, չկրցաւ վերընտրուիլ։ ո՛չ Պ. Նէկրիս, երկրորդ նախորդ նախարարը, եւ ոչ ալ Պ. Թիլոպիթիս, որ Ցունասանի լաւագոյն տնտեսագէտներէն մէկն է։ Պատերազմական ու կրթական նախորդ նախարարները՝ Պ. Պ. Բարբասու Մոնթիբաթոս ալ չկրցան վերընտրուիլ։ Նոյն ինքն Պ. Զաքիմիս ալ չյաջողեցաւ։ Պ. Զաքիմիսի դաշլիճը կաղմով վեց նախարարներէն երեքը վերընտրուած ըլլալով, դահլիճը հրաժարեցաւ։ Թէոթոքիսի ու Տէլեանիսի կուսակիցները քանի որ կը յայտարարէին թէ մեծամասնութիւնը իրենց կողմն է, ուղուեցաւ երկուքէն խառն դահլիճ մը կաղմել, մինչեւ որ կացութիւնը հշդուի, բայց վճռաբեկ ատեանին նախագահը՝ որուն դիմում եղած էր այդ մասին, չընդունեց։ Այդ որոշումը հաղորդուեցաւ Պ. Տէլեանիսի, խնդրելով անկէ իր ազդեցութիւնը բանեցնել Աթէնքի ժողովուրդին վրայ, որպէս զի աննպաստ ընթացքի մէջ չդրուի նուի։ Աթէնքցիները հաւքուած էին Պ. Տէլեանիսի բնակարանին առջեւ, խնդրելով որ ինք կաղմէ նոր նախարարութիւնը։ Պ. Ռալլիս յայտարարեց թէ այնպէս պիտի ըլլայ եւ թէ Պ. Տէլեանիս պիտի կաղմէ նոր նախարարութիւնը։ Զաքիմիսի դաշլիճին հրաժարումը բնական չէն համարիր Աթէնքցիները։ Կ'ուզէին որ անմիջապէս Պ. Տէլեանիս կաղմէ նոր դահլիճը։ Վերջապէս Պ. Տէլեանիսի յանձնուեցաւ կաղմել նոր նախարարութիւնը, վասն զի հաստատուեցաւ թէ ընտրութեանց մէջ մեծամասնութիւն չտած է։ Բոլոր Աթէնքցիները թափօր մը կաղմելով իրենց ուրախութիւնը յայտնեցին «կեցցէ՛ Եորկիոս Թաքաւորը, կեցցէ՛ Տէլեանիս» գոչելով։»

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Խորհրդարանին մէջ։ — Նախարարապետին յայտարարութիւնը։

Ռումանիոյ Երեսփ. ժողովին գաւառին իբրեւ պատասխանին պատրաստուելիք ուղերձին համար վիճաբանութիւն կատարուած ատեն, նախարարապետ Պ. Սթուրձա յայտարարեց թէ գլխաւոր խնդիրը ելմտական խնդիրն է, թէ պաշտպանական երեք դահլիճներուն հրաժարումը ելմտական անագին բացերու հետեւանքն էր, թէ ազատական կուսակցութիւնը քարոզած է ելմտական կացութիւնը եւ թէ պաշտպանողականները պէտք է հրաժարին իրենց գաղափարներէն, եթէ կ'ուզեն օգտակար ըլլալ երկրին։ Պ. Սթուրցա, յիշելէ ետքը Կարոլ թագաւորին կողմէ Պուկարիոյ իշխանին տրուած այցելութիւնը, յայտարարեց թէ Ռումանիա փափաքող է միշտ բարեկամական յարաբերութիւններ ունենալու իր դրացիներուն հետ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Խորհրդարանական ընտրութիւններ. — Պ. Թեոսոր Տէլեանիի ընտրական յաղթանակը. — Նախարարութիւնը։

Աթէնքէն հետեւեալը կը գրեն Բարիզի Թերթի մը.

«Այս նամակը չըստացած՝ հեռագիրը պիտի ծանուցանէ ձեզ՝ նախարարական տագնապին վերջաւորութիւնը եւ նոր դահլիճին կազմութիւնը։ Ընտրութիւնները վերջացան Զաքիմիսի կուսակցութեան անդարմանելի պարտութիւնովը, ինչ որ արդէն կը գուշակուէր։ Թէ գաւառներուն եւ թէ Աթէնքի մէջ ընտրական պայքարը չատագեւորուած էր իրանդոտ ու յամառ, ինչպէս երբեմն կ'ըլլար Տէլիանիսի ու Թրիքուբիսի կուսակիցներուն միջեւ։ Վերջին չաբթուն՝ ընտրական այդ մրցումը այն աստիճանին հասած էր որ դանդան կուսակցութեանց մէջ բուռն վէճերէ վախցուեցաւ։ Աթէնքի մէջ կատարուած վերջին արտայայտութիւնները չատ լաւ կաղմակերպուած էին։ Պ. Վալտէք-Ռուսօ որ նոյն պահուն Աթէնք կը գտնուէր, ժողովրդին մէջ խառնուելով ականատես եղաւ եւ յայտարարեց թէ այդ տեսակ բան մը բնաւ չէր տեսած։ Հինգ հարիւրէ աւելի կառքեր կը կրէին Պ. Թէոթոքիսի եւ Ատտիկէի ընտրելիներուն մեծադիր պատկերները՝ ձիթենիի ոստերով զարդարուած, խորհրդանշան նոյն կուսակցութեան։ Կառքերուն առջեւէն կ'երթար ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը։ Թափօրը իրար մեծ կանոնաւորութեամբ ու բարեկարգութեամբ անցաւ Աթէնքի գլխաւոր փողոցներէն։ Ամէնէն առաջ կ'երթային նուագածուները, խումբեր՝ ընտրական քայլերգեր նուագելով։ Կողմնակի փողոցներուն մէջ կեցած էին Տէլեանիսի կուսակիցները, որոնք քննադատական խօսքեր կ'ուղղէին՝ նոյն թափօրը կազմող իրենց հակառակորդներուն։ Պ. Տէլեանիսի ջանքերը յաջողութեամբ պսակուեցան։ Այն ժամուն՝ ուր այս տողերը կը գրեմ, Երեսփ. ժողովին մէջ իրեն համար հարիւր քսան ձայն ունի։ Ժողովը պիտի բաղկանայ 234 երեսփոխաններէ։ Ուեթսունի մօտ Թէոթոքիսի կուսակիցներ պիտի դտնուին եւ տասնի չափ ալ անկախներ, որոնց մէջ է Կ. Պոլսոյ հելլէնական նախորդ դեսպան Մաւրոկորտաթօ իշխանը։ Մնացած մասը պիտի բաղկանայ Զաքիմիսի կուսակիցներէն, որոնք հետզհետէ պիտի նուազին, ինչպէս եղաւ նախորդ Երեսփ. ժողովին օրով։ Ատտիկէի մէջ Տէլեանիսի ընտրելիներուն ցանկը ստուար մեծամասնութիւն չտեսաւ։ Ատոնց մէջ կան նախկին նախարարապետ Պ. Ռալլիս, Պ. Պ. Էվիտիս, Զիկոմալաս, զօրավար Սմոլէնսքի, Ալեքսանդր Սքուլէս (հիմա արտաքին գործոց նախարար) եւ Աթէնքի համալսարանին քաղաքական տնտեսագիտութեան նախկին ուսանող Պ. Կոնտարոքիս։ Պ. Տրալուսիս, որ իբրեւ կուսակցապետ կը ներկայանար, չկրցաւ վերընտրուիլ։ ո՛չ Պ. Նէկրիս, երկրորդ նախորդ նախարարը, եւ ոչ ալ Պ. Թիլոպիթիս, որ Ցունասանի լաւագոյն տնտեսագէտներէն մէկն է։ Պատերազմական ու կրթական նախորդ նախարարները՝ Պ. Պ. Բարբասու Մոնթիբաթոս ալ չկրցան վերընտրուիլ։ Նոյն ինքն Պ. Զաքիմիս ալ չյաջողեցաւ։ Պ. Զաքիմիսի դաշլիճը կաղմով վեց նախարարներէն երեքը վերընտրուած ըլլալով, դահլիճը հրաժարեցաւ։ Թէոթոքիսի ու Տէլեանիսի կուսակիցները քանի որ կը յայտարարէին թէ մեծամասնութիւնը իրենց կողմն է, ուղուեցաւ երկուքէն խառն դահլիճ մը կաղմել, մինչեւ որ կացութիւնը հշդուի, բայց վճռաբեկ ատեանին նախագահը՝ որուն դիմում եղած էր այդ մասին, չընդունեց։ Այդ որոշումը հաղորդուեցաւ Պ. Տէլեանիսի, խնդրելով անկէ իր ազդեցութիւնը բանեցնել Աթէնքի ժողովուրդին վրայ, որպէս զի աննպաստ ընթացքի մէջ չդրուի նուի։ Աթէնքցիները հաւքուած էին Պ. Տէլեանիսի բնակարանին առջեւ, խնդրելով որ ինք կաղմէ նոր նախարարութիւնը։ Պ. Ռալլիս յայտարարեց թէ այնպէս պիտի ըլլայ եւ թէ Պ. Տէլեանիս պիտի կաղմէ նոր նախարարութիւնը։ Զաքիմիսի դաշլիճին հրաժարումը բնական չէն համարիր Աթէնքցիները։ Կ'ուզէին որ անմիջապէս Պ. Տէլեանիս կաղմէ նոր դահլիճը։ Վերջապէս Պ. Տէլեանիսի յանձնուեցաւ կաղմել նոր նախարարութիւնը, վասն զի հաստատուեցաւ թէ ընտրութեանց մէջ մեծամասնութիւն չտած է։ Բոլոր Աթէնքցիները թափօր մը կաղմելով իրենց ուրախութիւնը յայտնեցին «կեցցէ՛ Եորկիոս Թաքաւորը, կեցցէ՛ Տէլեանիս» գոչելով։»

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Խորհրդարանին մէջ։ — Նախարարապետին յայտարարութիւնը։

Ռումանիոյ Երեսփ. ժողովին գաւառին իբրեւ պատասխանին պատրաստուելիք ուղերձին համար վիճաբանութիւն կատարուած ատեն, նախարարապետ Պ. Սթուրձա յայտարարեց թէ գլխաւոր խնդիրը ելմտական խնդիրն է, թէ պաշտպանողական երեք դահլիճներուն հրաժարումը ելմտական անագին բացերու հետեւանքն էր, թէ ազատական կուսակցութիւնը քարոզած է ելմտական կացութիւնը եւ թէ պաշտպանողականները պէտք է հրաժարին իրենց գաղափարներէն, եթէ կ'ուզեն օգտակար ըլլալ երկրին։ Պ. Սթուրցա, յիշելէ ետքը Կարոլ թագաւորին կողմէ Պուկարիոյ իշխանին տրուած այցելութիւնը, յայտարարեց թէ Ռումանիա փափաքող է միշտ բարեկամական յարաբերութիւններ ունենալու իր դրացիներուն հետ։

ԻՏԱԼԻԱ

Հապէշիսաանի իտալական գաղթավայրը. — Երեսփ. ժողովին մէջ։ — Արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնը. — Պապը. — Պ. Քրուքի խնդիրը։

Իտալիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ Հապէշիսաանի իտալական գաղթավայրին երիթրէի կազմակերպութեանը վրայ։ Ընդդիմադիր կուսակցութենէն Պ. Զիէզի առաջարկեց որ Իտալիա թողու այդ գաղթավայրը։ Երիթրէի կուսակալ Պ. Մարթինի յայտարարեց թէ այդ գաղթավայրին թողումը ալ եւս չի կրնար խնդիր ըլլալ, վասն զի հարիւրաւոր հաստատութիւններ հիմնուած են հոն, որոնց լքումը Իտալիոյ կողմէ անկարողութեան խոստովանութիւն մը եղած պիտի ըլլայ։ Իտալիա 6,400,000 ֆր. միայն կը ծախսէ նոյն գաղթավայրին համար եւ այդ գումարը ապագային աւելի պիտի նուազի։ Փոխարձուութիւնը ցոյց տուած է որ երիթրէ պիտի կրնայ օգտակար կերպով շահագործուիլ։ Ոսկիի հանքեր կան. ակեցիանը միայն դրամագլխին վատահութիւնն է. միւս կողմէ դաշնութեան հաստատուած է որ բարեբեր ընդարձակ երկիրներ կան՝ գաղթականներ ընդունելու պատրաստ։ Բիչ տաեէնէն երիթրէ ալ եւս ազակցութիւն մը պիտի չուզէ Իտալիայէն։ Կուսակալը յայտարրեց նաեւ թէ Հապէշիստանի հետ մտադրութիւն կամ հեռաւոր պատերազմի մը բնաւ հաւանականութիւն չկայ, վասն զի Իտալիա լաւագոյն յարաբերութիւններ ունի Հապէշիստանի հետ։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրիէնէթի պաշտպանեց գաղթավայրին կաղմակերպութեան ծրագիրը, որ կը լուծէ Մասուայէն մինչեւ վերերկաթուղիին խնդիրը։ Նախարարը յայտարարեց թէ Իտալիա որ այնքան զօրաւոր գաղթականութիւն մը ունի, առանց անպատեհութեան պիտի չկրնայ ետ կենալ՝ գաղթական ընդարձակումէ։ Պ. Զիէզիի առաջարկութիւնը մերժուեցաւ, չորս երեսփոխան միայն նպաստաւոր քուէ տուին։ Ցետոյ կառավարութեան ծրագիրը ընդունուեցաւ Երեսփ. ժողովին կողմէ։

—Պապը երեքշաբթի պիտի կատարէր Ծնունդի տարեկան ընդունելութիւնները եւ բանախօսութիւն մը պիտի արտասանէր։ Լէոն ԺԳ. կատարելապէս քաջառողջ է։ Շաբաթ առտու ընդունեց Աւստրիոյ դեսպանը որ, Պապին յոբելեանին առթիւ, յանձնեց երկու նուէրներ՝ մէկը՝ Ցիրանց Եոսէֆ կայսեր եւ միւսն ալ Վիէնայի քաղաքին կողմէ։

—Նաբոլիի հարցաքննիչ դատաւորը որոշեց դատաստանի ենթարկել Բրոքանեսու լրագիրը՝ Պ. Բրուքի դէմ ըրած ամբաստանութեանց առթիւ հանրային բարոյականութեան դէմ մեղանչած ըլլալուն համար։

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սոսկալի ոճիր մը. — Թէմիթիզմը սեղաւաւորութեան մէջ. — Բրլի հրաբուխը. — Շաբարի սպառումը։

Սէնթ-Լթիէնի բնակիչներէն Անթուան Սէպլէ, քառասունըչորս տարեկան եւ հինգ զանակներու հայր, երկու օրէ ի վեր բնաւ մէջտեղ չկար։ Իր կինը երկու տարէ ի վեր մեռած ըլլալով ապրինի կերպով կը կենակցէր Սոզո անուն կնոջը հետ։ Բայց Սէպլէի անհերեւութացումը զարմանալի չէր թուեր, վասն զի խիստ խառնակ կեանք մը կը վարէր։ Դեկտեմբեր 19ին առաւօտեան ժամը երեքին, կարմնէր անուանեալ ոճրագործը, որ Սէպլէի դտնուած տանը ստորնայարկը կը բնակէր, տանը մօտ գտնուած սայլատունէ մը եկած լոյս մը տեսնելով դէպի հոն գնաց։ Դուռը բացած ժամանակ՝ այրած միսի գարշահոտ մը առաւ, ներս մտնելով տեսաւ ճերմակեղէններու կոյտ մը եւ միսի կտորներ, որոնք կը լուսէին փուքիով կակը մարեց եւ փայտատակոյտին տակէն նախ եւ առաջ ձեռք մը, յետոյ սրունգ մը եւ գլուխ մը ելան, բոցերը բոլորն ալ ածխացուցած էին եւ գլուխը անճանաչելի էր դարձած։ Աջ ձեռքը կարուած էր եւ ձախը մի միայն մրսի կտորով մը մարմնոյն կցուած, երկու սրունգները կտրտուած էին եւ հատու գործիքի մը նշանները կը տեսնուէին ծունգերուն վրայ։ Սէնթ Լթիէնի ոստիկանութիւնը ոճրին վայրը դիմեց։ Սոզո կնոջ սենեակին մէջ արիւնի հետքեր տեսնուեցաւ, դոյլի մը ինչպէս նաեւ փուռին եւ լուացարանին մէջ բաւական քանակութեամբ արիւն կար։ Սէպլէի գօտին եւ ոնդրաւարտիքը գտնուեցան տաշտի մը մէջ, կասկածները ծանրանալով Սոզո կնոջ վրայ՝ ձերբակալուեցաւ։

—Նիս-Եորքի մէջ վերջերս դրամատուն մը հիմնուեցաւ հինգ միլիոն տոլար դրամագլուխով, նախագահ ունենալով Տիկին Սարա Ռիժը՝ որ այժմ Պանք Նահանգի գլխաւոր գանձապետուհին է։ Նորատատատ դրամատան կանոնագրին մէջ որոշուած էր որ բոլոր պաշտօնեաները առանց բացառութեան գեղեցիկ սեռին պատկանին, սակայն ուշեղ սեռը պատիւ պիտի ունենայ ստակը դրամատան մէջ դնելու։ Բոլոր բաժնետէրերը նոյնպէս գեղեցիկ սեռին կը պատկանին՝ բայց օրէնքը կ'արգիլէ այս մասին այրերու վտարումը, քանի մը բաժնեմուտքեր ուշ կամ կանուխ, ժառանգութեամբ կամ փոխանցմամբ, զօրաւոր սեռին ձեռքը պիտի անցնին. ի մեծ ցաւ հիմնադիր տիկիններուն։

—Սէն-Բիէռի մէջ ամսոյս 22ին Բէյէ լեռը նոր բորբոքում մը տեղի ունեցաւ, առանց սակայն ուրեմն է դէպքի պատճառ ըլլալու։ Գիտնականներ ակաւաւորութիւնը անդամները, կատարեալ առողջութեան մէջ գտնուելով, իրենց քննական աշխատութիւնները կը շարունակեն. արդիւնքը ամէն օր տեղեկագրի մը մէջ արձանագրուելով՝ Ֆոր տը Ֆրանսի մէջ պատերուն վրայ կը փակցուին եւ շաբաթական տեղեկագիր մը Պ. Լաքրուայի կողմէ խմբագրուած կը տպագրուի եւ կը ցրուուի տեղական կառավարութեան միջոցաւ։ Վերջի երկու տեղեկագիրներուն մէկուն մէջ Պ. Լաքրուա հրաբխային մոխիրներուն վրայ գիտական ուսումնասիրութիւն մը կ'ընէ, միւսին մէջ հրաբուխին ներկայ վիճակին վրայ տեղեկութիւն տալով, յետագայ հետաքրքրաշարժ եզրակացութիւնները կ ուտայ։ «Երկու-քուկէս ամիսէ ի վեր, Բէյէ լեռը կարեւոր բորբոքում մը չէ ունեցած եւ յուսանք որ իր այս անդորր վիճակը երկար տեւէ, բայց բուռն բորբոքումներ տեղի չունենալն՝ պէտք չէ հետեւցնել թէ բորբոքումներն ալ դադրած են։ Ընդհակառակն հրաբուխին վրայ կատարած դիտութիւններս կը ցուցնեն թէ հրաբուխը լուռ ըլլալով հանդերձ առանց դադարի գործունէութեան մէջ է։ Ասպագային մէջ ինչ պատահելիքը մենք չենք կրնար գիտնալ ուրեմն կարեւոր է հրաբուխին գործունէութեան յաջորդական երեւոյթները աչքէ չհեռացնել եւ այս պիտի ըլլայ մեր պաշտօնը. աւելորդ մասին սահմանակից երկիրներուն բնակիչներն ալ պէտք է մտնուն որ վտանգաւոր թըշնամի մը ունին Բէյէ հրաբուխին մերձակայութեամբ։ Իմ կարծիքովս, այժմեան լքուած երկիրները պէտք է միշտ անմարդանակ պահել, ապագային անակնկալներէն զերծ մնալու համար։»

— Ինանոթ է արդեօ՞ք թէ նախորդ տարին բալանդակ աշխարհի մէջ ս՛րքան շաքար սպառեցաւ։ Սպառուած քանակութիւնը 7,500,000 թոնս է, եւ սպառումին գլուխը կը դտնուին Մ. Նահանգները 2 միլիոն 300,000 թոնս եւ յետոյ Անգլիա 1,850,000 թոնս։ Ժողովրդեան բազմութեան համեմատութեամբ՝ Անգլիան է առաջինը։ Ասոնց մէջ մարդ գլուխ քառասունուկէս քիլոկրամ սպառուած է, Ամերիկայի մէջ երեսունեւմէկ երրորդ քիլոկրամ, Զուիցերիոյ մէջ քսանեւեսմէ քիլոկրամ եւ Ֆրանսայի մէջ տասնըվեց քիլոկրամ եւ մէկ հինգերորդ։

ՆԵՐԻՒՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Սանիլի աստիճան տրուեցաւ Թոփիանէի առաջին արկղակալ վաճառք պէտի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ճիտուէի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Ալի Էքպէր խանի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Շէյխ-Իսլամ-Իսլամի Դրան հաշուակալութեան քարտուղարներէն Պոտրումի Հասան պէյզատէ Հիւսէին էֆ.ի։

—Լիւգաթի ոսկի չքադրամ՝ Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպանատան խորհրդական Միրզա Մուսթաֆա խանի։

ԴԱՏԸՐ ԿԻՆՃԻՍԻ. — Այս գիշեր, Դատարի Կինէսի տօնին առթիւ, բոլոր մզկիթներու մինարէները պիտի լուսաւորուին եւ բոլոր մզկիթներու մէջ մինչեւ առաւօտ աղօթքներ պիտի կատարուին։ Այս գիշեր տեղի պիտի ունենայ Դատարի Կինէսի հանդէս։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ հազար ոսկի շնորհել՝ ձմեռուան առթիւ բաշխելու համար Կ. Պոլսոյ կարօտ աղքատներուն, առանց ցեղի ու կրօնքի խորութեան։ Կայս. այդ պարգեւը երեկ իրիկուն յանձնուեցաւ քաղաքապետ Բրտվան փաշայի, որուն հրամանով թաղապետական բոլոր չրջանակները սկսան պատրաստել աղքատներուն ցանկերը։ Բաշխումը երեկոյին սկսաւ թաղապետական Ա. Բ. Դ. Դ. եւ Զ. չրջանակներուն մէջ. իսկ միւս չրջանակներուն մէջ ալ վաղը պիտի սկսի։ Այդ առթիւ ալ ամէն կողմ բարեմաղթութիւններ եւ գովեստներ կը հնչեն։ Սուլթանին համար։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ. — Ասարը Թէոֆիզ մարտանաւը վերանորոգելու համար երկու յատկանշեր առաջարկուած էին՝ մէկը՝ 310,000 ոսկիի եւ միւսը 150,000 ոսկիի։ Խորհրդակցութիւն կատարելով, 310,000 ոսկիանոց յատկանշերը ընդունուած եւ ըստ այնմ պայմանագրութիւն կնքուած էր Քիլի մէջ Քրուբի զինագործարանին հետ։ Վերջին լուրի մը նայելով, յարմար դատուեր է այդ մարտանաւը երկրորդ յատկանշերուն՝ 150,000 ոսկի՝ համաձայն վերանորոգել եւ մնացած 150,000 ոսկիով նոյն գործարանին մէջ յաձատրակ մը շինել տալ։ Գործարանին տիրոջը կարեւոր գումար մը իբրեւ կանխավճար հատուցուած ըլլալով, վերանորոգութիւնը ու շինութիւնները սկսեր են։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Լոնտոնի օսմ. դեսպան Միւղիրիւս պէյ, երեկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Գերմանիոյ ու Իտալիոյ դեսպանները, երեկ, արտաքին գործոց նախարարին բնակարանը երթալով, տեսակցեցան Ն. Վահիութեան հետ։

ՐՈՒՄԻԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Բ. Դրան մէջ Ֆէրիտ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած Ռումիլիի նահանգաց քննիչ յանձնաժողովը ընդունեց նոյն նահանգներու դատական կազմակերպութեան, նախիներու ընտրութեան, հարկադուտ չնութեանց ու երկրագործական քննիչներու անդամներուն եւ վարժարաններու մասին տրուած որոշումները։ Նախիներու ընտրութիւնը արդէն սկսած է։ Նոյն նահանգներու մէջ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, յանձնաժողովներ ալ կազմուած են ոստիկանը զինուորներու վերակազմութեանը համար։ Սպարապետի Դուռը սկսած է զրկել ոստիկան-զինուորներու յատուկ զդեստներ։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ Սկիւպէն առնուած լուրերու նայելով, Ռումիլիի նահանգաց ընդհանուր քննիչը մեծ եւ արդիւնաւոր գործունէութիւն ցոյց կուտայ։ Դատաւորներու մէջ սկսած է դատարաններու, ոստիկաններու եւ ոստիկան-զինուորներու կազմակերպութիւնը։ Սկիւպի քանքը խարխուլ եւ առողջապահական կանոններու անհամապատասխան վիճակի մէջ գտնուելով, կայս. Իրատէի մը հաստատուն նոր բանտի մը կառուցմանը ձեռնարկուած է։ Քնին Հիւսէյին Հիլմի փաշա ամէնէն աւելի կը զբաղի Ռումիլիի նահանգաց եւտական գործերովը։ Քրնինը այդ բոլոր նահանգներուն տեղեկագրերուն ու եւտական քննիչներէն ընդարձակ տեղեկագիրներ ուզած է։

—Ֆէրիտ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Բ. Դրան մէջ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻՆ ծովային նախարարութեան ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մէհիտիի յածաւորակին չլնութիւնը առարկելու վրայ է։ Փորը տրամագիծով թնդանօթները ձուլուած եւ արագահարուած թնդանօթներու չլնութիւններ ոկսած են։

ԷՎԼԱՅԻՅԻ նախարարութեան վիճակագրութեանց տնօրէն Տէրվիշ պէյ որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ մեռաւ։ Ցուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուեցաւ։

ՕՍՄ. ՄԱՄՈՒԼԸ. — Գոնութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է ատոիճաններ եւ պատուանշաններ շնորհել մեր թուրք պաշտօնակիցներէն ոմանց։ Իգսամի արուեստագէտ Ա. Հէտ Ճէվէտի պէյի ատոիճանի բարձրացում շնորհուած է։ Սապանի խնդակիներէն Հիքմէթ Շինասի էֆ.ի՝ Մութէմատիզ, Ա. Հէտ Էֆ.ի՝ Սանիէ, նոյն լրագրին փաստաբան Շապուհ էֆ.ի Սանիէ եւ խմբագիր Եուսուֆ Բէյմալ, Հիւսն

ԱՐԿԱԾՆԵՐ.— Երէկ գիշեր ժամ 3ին Թագսիմի կողմը սրճարանի մը տանիքէն խոշոր սառոյց մը ինկաւ կառապան Սիւլէյմանի վրայ եւ գլուխը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ երկու տեղերէ։

—Ալթը Մէրմէրի մէջ, երէկ իրիկուն, ձիաւոր մը տապալեց Սպարապետի Դրան քարտուղարներէն Հաճի Դալիպ պէյը, որ թեւէն ու կողէն վիրաւորուեցաւ։

ԱԳՍԷՐԱՅԻ կողմը սրճարան մը բնակող կառապան Արթին ու Մէհմէտ, երէկ առաւօտ, կռուեցան առնելիքի մը համար։ Մէհմէտ դանակով երկու անգամ զարկեց Արթինը։ Զարաւորը ձերբակալուեցաւ, իսկ վիրաւորը հիւանդանոց ղրկուեցաւ։

Պ. ԲՍԱԼԹԻԻ կարասեաց վաճառատունը, այս օրերս ճոխ մթերք մը ստացած է ամէն տեսակ կարասիներու, սրահի, ննջասենեակի, ճաշարանի համար, եւլն.։ Գիները զեղչուած են։ 17—30

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏՈՂ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

Պատ. եւ Աղնուափայլ Խնամակալութեան Գալֆաեան Որբանոցին օրիորդաց, ողջոյն տիրանդ եւ օրհնութիւն Աստուածային։

Խոսդիւղի Գալֆաեան Որբանոցին բարեյիշատակ հիմնադիրին կտակագիրն կը տրամադրէ որ աղքն հսկող լինի այս Որբանոցի կանոնաւորապէս խնամարկութեան եւ նախանձախնդիր՝ կանոնաց ճշդիւ գործադրութեան եւ Պատրիարքին վերագրելով ինչ ինչ իրաւասութիւններ՝ ի մէջ այլոց կը պահանջէ նաեւ որ Որբանոցի ծախքերը Պատրիարքին կողմէ հաստատուած եկամացոյցի մը համաձայն մատակարարուին, եւ հաշիւները ներկայացուին անոր։ Նկատելով որ Որբանոցին բարեկարգութիւնն ու բարիքը ապահովելու պէտքը հարկ կը դնէ որ այդ հսկողութիւնը կատարուի Որբանոցին վիճակին կատարեալ գիտակցութեամբը եւ կանոնաւոր կերպով, եւ միւս կողմէ անհրաժեշտ է որ Որբանոցին կազմակերպութիւնը նորոգուի եւ հաստատուի եւ օր քան զօր բարգաւաճման համար պէտք եղած Նիւթական միջոցները հայթայթուին, արժան դատեցինք Տիկնանց Խնամակալութիւն մը կազմակերպել եւ անոր յանձնել այս հսկողութեան եւ օժանդակութեան հոգը եւ այս Խնամակալութեան պաշտօնին կոչեցինք զաղնուափայլ եւ զբաղպաշտուհի տիկնայս։

Սրբուհի Կ. Դարակէօզեան, Իսկուհի Փափազեան, Վասիլուհի Ն. Դարակէօզեան, Անանա Գ. Իսաեան, Բարբարա Ա. Զասեան, Սօֆիա Եազըճեան, Երանուհի Նեվրուզ, Ցուստիանէ Տիլպէր, Էլիզա Տ. Ցարութիւնեան։

Խնամակալութեան պաշտօնը պիտի լինի,

Ա. Հսկել որ անթերի գործադրուին Որբանոցի բարեյիշատակ հիմնադրին Սրբազուն մայրապետի կտակին տրամադրութիւնք եւ որբանոցը գտնուի ճշդիւ անոր սահմանած ուղղութեան եւ ընթացքին մէջ։

Բ. Հոգածու լինիլ, որ ըստ տրամադրութեանց կտակագրին կազմակերպուի որբասէր քոյրերու միաբանութիւնը։

Գ. Հոգ տանիլ որ Որբանոցին եկամուտքն ըստ տրամադրութեան կտակագրի սահմանուի եկամացոյցով եւ այս եկամացոյցը Պատրիարքի հաստատութեան ներկայացուելով, գործադրութեան դրուի, առանց պարտք թողուելու եւ եկամացոյցի նախատեսութենէ վրիպած ծախք մը եթէ ընել հարկ լինի, Պատրիարքէն հրաման խնդրուի, եթէ նոյն ծախքը 2000 ղրուշէն աւելի է։

Դ. Հոգ տանիլ որ ամէն տարեգլուխ հաշիւներն անխափան ներկայացուին Պատրիարքին։

Ե. Զանազանիլ լինել հասոյթից աղբիւրներն չատցնելու եւ արդիւնաւորելու։

Զ. Խնամ տանիլ մասնաւորապէս որբոց ազագ վիճակին ապահովութեան համար։

Է. Վերջապէս հոլանաւորել նոյն հաստատութիւնը, որպէս զի իր սրբազան նպատակին ծառայէ եւ արժանի լինի վայելելու ազգին վստահութիւնն ու պաշտպանութիւնը։

Գոհ եմք որ արդէն նախապարասատական կարգադրութիւններն կատարուելով դրուած են մասամբ Որբանոցին օրինաւոր կազմակերպութեան գլխաւոր հիմունքն եւ կը մնայ այժմ բարեյաջող Խնամակալութեան՝ սկսած գործը ի կատար ածել իր ծանուցեալ բարեսիրական ղեգացումներով եւ այս հաստատութեան նկատմամբ ունեցած համակրանաց ու գորովանաց։

Հետեւաբար մեր սոյն Պատրիարքական կոնդակու հաստատելով մեղուաջան Խնամակալութեանդ պաշտօնը, վստահ ենք որ պիտի յաջողի ազգն արժանապէս եւ խղճի մտօք կատարել, եւ կը մաղթենք յանենակալէն Աստուծոյ զօրավիդ եւ նեցուկ լինել իրեն եւ արդիւնաւորել իր ջանքերն ու աշխատութիւնն յօգուտ այս գթութեան յարկին։

Մնամք աղօթարար

ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՄԱԿԱՐԻՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ չնորհակալութեան քարտ մը ղրկած է Ս. Պատրիարքին, Ռուսիոյ Նիքոլա Բ. Կայսեր անուան տարեդարձին առթիւ, փոխանորդ մը ղրկած ըլլալուն համար ռուսական դեսպանատունը։

—Գատրգիւղի Թաղ. Խորհուրդը նամակ մը ուղղելով Ս. Պատրիարքին, բողոքած է իր նկատմամբ եղած կարգ մը ամբաստանութեանց մասին, խնդրելով որ քննիչ մը ղրկուի՝ պէտք եղած քննութիւնը կատարելու, թէ՛ մատակարարական եւ թէ աղքատներու խնամարկութեան մասին։ Ս. Պատրիարքը պաշտօն յանձնած է Փոխանորդ Սրբազանին, կարգեալ էֆ. Խաչատուրեանի եւ Տնտեսական Խորհուրդի անդամ Գէորգ էֆ. Ասլանեանի, որպէս զի յառաջիկայ կիրակի Գատրգիւղ երթան՝ քննութիւն կատարելու։

—Կ'ըսուի թէ, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը մտադիր է Տնօրէնութեան պաշտօնը յանձնել Տոքթ. Ճէրահեանի, որ Նիկոմիդիոյ եւ չրջականերուն մէջ բժշկութիւն կ'ընէ եւ հիմա մայրաքաղաքս կը գտնուի։

—Ազգ. Ցովհ. էֆ. Ցակոբեան 5 օսմ. ոսկի նուիրած է Սամաթիոյ երեք թաղի Աղքատախնամին, որուն Տնօրէն Խորհուրդը հրապարակային չնորհակալութիւնը կը յայտնէ այս առթիւ։

—Բարեսէր անձ մը, առատ քանակութեամբ, ածուխ բաշխել տուաւ Սամաթիոյ աղքատներուն։

—Զեռնտաս անձ մը, նկատելով որ էջմիածնայ մէջ ապագրուելիք Աստուածաշունչը գլուխ չպիտի կրնայ հանուիլ, Աստուածաշունչի Ընկերութեան առաջարկեր է պղինձէ կաղապարները (կալվանօ) հանել Պայպըլ Հաուզի գրաբար Աստուածաշունչին, ու էջմիածին ղրկել զայն, որպէս զի հոն Ս. Գիրքի անկանոն գիրքերն ալ չարուելով, որոնք չկան Պայպըլ Հաուզի տպագրութեան մէջ, դիւրութեամբ հրատարակուին։

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ

պիտի հրատարակենք, օրուան տօնին առթիւ, Մծբնայ Ս. Ցակոբ հայրապետին վրայ գեղեցիկ ուսումնասիրութիւն մը, Բ. Վ.է գրուած։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՆ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 24 դեկտ.— Վիճեր Ալեքմայներ Զայթունկ կ'իմանայ թէ Սաքսի գահաժառանգ իշխանուհին անդրանիկ եղբայրը, Լէոբոլտ Ֆէրտինանտ արշիդուքսը Զուիցերիա գացեր է, ընկերակցութեամբ միջակորեար ծագումի ունեցող կնոջ մը, որուն հետ արշիդուքսը ամուսնանալ կ'ուզէր անցեալ տարի։

ԺԸՆԷՎ.— Թրիպոլնա կ'իմանայ թէ Սաքսի գահաժառանգ իշխանուհին ժընէվ հասեր է։

ԱՐԲԱՊԱՏ.—Անտիֆանի մէջ՝ երկրաշարժի ցնցումները կ'տեւեն ու կ'ընդարձակուին 200 վերսթ տարածութեան վրայ։ 4000 մեռեալ կը հաշուուին։

ԲԼԵԹԱ.— Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամսդորֆ կոմսը հոս հասաւ։ Վաղը առտու պիտի մեկնի։

ԹՈՒԼԱ.—Թոլսթոյ կոմսը նորէն թոքատապէ բռնուեցաւ։

ԲԵՌԼԻՆՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ Թուրքեստան լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Զարը 50,000 ռուպլի նուիրեր է, Անտիֆանի արկածեալներուն ի նպաստ։

ՀՌՈՄ.— Վէնէցուէլայի իտալեան դեսպանը ետ կանչուեցաւ։ Թրիպոլեցի ըսածին նայելով, ասոր պատճառն է դեսպանին զիւանագիտական արարքը, որ աւելի կը ծառայէր Բասթրօ նախագահին քմահաճոյքներուն քան թէ Իտալիոյ շահերուն։

(ԱԺԱՆՆ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 24 դեկտ.—Պ. Զէլ որոշած է ի՛նց տալ Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնադրին պայմանաժամին աւարտած ըլլալը։

ԲԼԵԹԱ, 23 դեկտ. — Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար կոմս Լամսդորվ հոս հասաւ։ Պէլկրատ ու Նիշ մեկնեցաւ, ուր պիտի ընդունուի Ալեքսանդր Թագաւորին կողմէ։ Յետոյ կոմս Լամսդորվ Սոֆիա գնաց։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ Թագաւորը Պ. Բաթընոթրի տուաւ Բարլոս Գ. պատուանշանին մանեակը։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Հէննիոն, ապահովութեան երկրորդ պետ, այսօր, մեկնեցաւ Մատրիտի ճեպընթացով, Բարիզ բերելու համար Իմպէր–Տորինեաք ընտանիքը։

ԱԹԻՆԷ.—Մէնէլիք կայսրը զեկուցեր է թէ Յունաստան պիտի այցելէ յառաջիկայ դարնան, միջազգային ցուցահանդէսին առթիւ։

ՊԷՐՆ.— Զուիցերեան կառավարութիւնը որոշեց երկու նոր դեսպանութիւններ հաստատել Բեռերոպուրգի եւ Լա Հէյի մէջ։

ԻՄՊԷՐՆԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ

Այս առտու ուշուած Բարիզի թերթերն հետեւեալ նոր տեղեկութիւնները կը քաղենք Իմպէրներու ձերբակալման մասին։

Մաքենի թղթակիցը Մատրիտէն նոյն լրագրին կը հաղորդէ իր տեսակցութիւնը Ռոմէն Տորինեաքի հետ։ Աւասիկ թէ ի՛նչ ըսած է Ռոմէն Տորինեաք.

«Մայիս 9ին Մատրիտ ժամանեցինք։ Ուղեւորներու մեծ բաղմութիւն մը հոն կը դիմէր՝ Սպանիոյ թագաւորին թագադրութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու։ Այդ բաղմութենէն օգտուելով, կրցանք կառախումբէն իջնել, առանց մեր վրայ ուշադրութիւն հրաւիրելու։ Լրագիրները տարօրինակ առասպելներ պատմեցին մեր ուղեւորութեանը վրայ, աշխարհի ամէն կողմը ղրկեցին մեզ։ Ո՛չ Լիոն, ո՛չ Հավր եւ ոչ ալ Ամերիկա գացինք։ Բարիզէն Օրսէի քարափէն իրիկուան ճամբայ ելանք, ինչպէս պատմուեցաւ, եւ ուղղակի Մատրիտ գացինք, ուր Ուրքուիեթ փողոցին մէջ երկու սենեակ վարձեցինք՝ ամիսը վաթսուն բէսէթայով։ Թագադրութեան հանդէսին օրը ներկայ գտնուեցանք ամբողջ արքայական թափորին, որ Մատրիտի փողոցներէն անցաւ։ Թափորին անցնելիք տեղին վրայ պատուհան մը վարձած եւ դրօշներ պարդած էինք։ Զերմապէս ողջունեցինք Սպանիոյ թագաւորը։ Ցուլիս 4ին ընակարանիս փոխելով ծէրբաղ փողոցը գացինք։ Սպասաւոր չունէինք։ Պէտքերնիս ամէն առտու ես կը գնէի։»

Ռոմէն Տորինեաք ցաւ յայտնեց ձերբակալուելուն համար։ Ըսաւ թէ ամէն ջանք կ'ընէր ապացուցանելու Վալտէք–Ռուսոյի դաւիլճին դերը՝ Իմպէրներնեռու գլխաւոր գործին վիժման մէջ։ Ցարեց թէ ֆրանսական լրագիրներէն չատերը կաշառուած էին հրեայ սեղանաւորներէն եւ թէ ամէն բան յայտնելու ժամանակը հասած է։ Ռոմէն Տորինեաք ըսաւ թէ ֆրանսական կառավարութիւնը ամիսներէ ի վեր գիտէր իրենց Մատրիտ գտնուիլը եւ թէ կրնար զիրենք ձերբակալել։ Ցարեց որ դրամարկղին մէջ գտնուած 108 միլիոն ֆր.ի գրաւումը արգիլելու համար փախած էին։ Բրասլաֆորտի ժառանգութեան համար ըսաւ թէ 70 միլիոն ֆր.է կը բաղկանայ։ Այդ բոլոր յայտարարութիւնները ըլաւ լիրբ ժպիտով մը եւ անտարբերութեամբ ծխելով։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Զվէն Հէյէն Նորվեկիացի երեւելի ճանապարհորդը որ Օրէնպուրկէն մինչեւ Բէքին երթալով՝ Կեդրոնական Ասիոյ սահմաններէն անցած է, խիստ ահաւոր կը նկարագրէ այդ երկիրը՝ իր արտաքոյ կարգի բարձունքներուն, իր երաչտութեանը, եւ ամայի անապատներուն պատճառաւ։

40 աստիճան ցուրտ եւ 40 աստիճան ալ ջերմութիւն կը տիրէ հոն։ Մինչեւ 6,000 մէթր բարձրութիւն ունեցող կիրճեր կան, որոնց հեղեղներուն մէջէն հարկ է անցնիլ, ուր սառերը լեռներէն գահավէժ սահելով կը փչրին։

Ցաճախ կը հանդիպի ցամքած գետերու որոնց մէջ մարդ կաթիլ մը ջուր չգըտնելով՝ ծարաւէն կը տառապի. եւ ահա այս կերպ վտանգներու եւ դժուարութեանց հետ մրցելով է որ Զվէն Հէյէն իր խուզարկութիւնները կատարած է։

Ցիշեալ ուղեւորը եւ իր հետեւորդները, Զինական Թուրքեստանի մէջ, Թալա–Մաքլամ կոչուած աշխարհս գրեթէ ամէնէն սոսկալի անապատէն անցած են, անգութ աւազակայտներուն մէջէն։

Սկզբան թամարիս ըսուած քանի մը ծառերու հանդիպելով, յետոյ ոչ մացառ եւ ոչ իսկ խոտ մը գտնելով՝ առաջ գացած են։ Ապրիլ 23ին, երկու թամարիսներու մօտ դադար կ'առնեն։ 24ին, հողմայոյզ փոթորիկ մը կը պատահի, որ կը տեւէ գիշեր եւ ցորեկ։ 25ին, խմելիս ջուրը հաղիւ 48 ժամուան համար կրնայ բաւել։ 26ին, նորէն կը սոսիպուին աւազակայտներէն անցնիլ։ 27ին, անվերջանալի աւազի անապատ մը կը պարզուի առջեւնին, մըրրկալից հով մը թլփայորդ ամպեր առաջ կը մղէ, բայց հակառակ հով մը կը ցրուէ զանոնք։

29ին, դարձեալ սոսկալի փոթորիկ մը օդը աւազով կը լեցնէ, ուղտերը մէկիկ մէկիկ կը մեռնին։ Բոլոր կարաւանին համար երկու լիթր ջուր կը մնայ, որոնց մէկ լիթրն ալ գիշերը կը գողցուի։ 30ին, հաղիւ թէ չրթունքները թրջելու չափ ջուր կ'ունենան, ուստի ա՛լ եւս ուղեւորներուն հոգեւարքի ժամը սկսած է։ Կարաւանապետը ծարաւէն սաստիկ տառապելով՝ յուսահատած Աստուած օգնութեան կը կանչէ, եւ այդ վայրը Մահուան Դաշտ կ'անուանեն։

Ասով հանդերձ, գիշերուան զովութենէն օգտուելով կը շարունակեն իրենց ճամբան։ Թամարիս ծառի մը կը հանդիպին, որուն տերեւները կը ծամեն։ Բիչ մը աւելի հեռուն երեք կաղամախիներ տեսնելով՝ կը յուսան այն կողմը ստորերկրեայ ջուր մը գտնել. ուստի կը փութան հոն երթալ եւ կը սկսին փորել, սակայն չեն կրնար շարունակել։ Մարիս 5, արշալոյսին՝ կ'ըսէ Զվէն Հէյէն, «Հորիզոնին վրայ մթին գիծ մը կը տեսնուի, կ'ենթադրեմ թէ անշուշտ Բոթան–Տարիա ըսուած գետին եղերքը անտառ մըն է. վերջին ճիգ մըն ալ կ'ընենք հոն երթալու, այն յուսով թէ ջուր կը գտնենք։ Իրիկուան հաղիւ կը հասնինք կաախառն եւ աւազուտ ցամքած գետին քով։ Վերջապէս, կաթիլ մը ջուր չկայ, ամէն կողմ երկիրը անապատին աւազին պէս չոր է։ Սակայն, հինգ օր չարունակ այսքան տառապելէն ետքը, դալ մեռնիլ ցամքած գետի մօտ, ո՛չ, ամենուին, կարելի՞ բան չէ։ Այս սոսկալի կացութեան մէջ գտնուելով՝ երկրագունտին ֆիզիքական օրէնքներուն, բարեբաղդաբար տեղեակ ըլլալուս չնորհիւը կրցայ փրկուիլ։ Դիտելի թէ Արեւելեան Թուրքեստանի գետերը մեծ հակում մը ունին դէպ ի արեւելք տեղափոխուելու. ուրեմն, եթէ Բոթան–Տարիա գետին մէջ դեռ քիչ մը ջուր գտնուի՝ հարկաւ իր ալ կողմի ափերուն մէջ պէտք է փնտռել, ուստի անմիջապէս դէպ ի այդ ուղղութեան սկսանք երթալ։ Պայծառ լուսին մը բարեբաղդաբար կը լուսաւորէր այդ վայրը. վայրկեանէ վայրկեան յոյսով կը սպասէի լճակ մը գտնելու։ Բայց ի զուր, եւ ո՛չ մէկ կողմ ամէնէնքը վտակ մը իսկ չկրցայ տեսնել։ Բիչ մը աւելի առաջ երթալով, գետերէքին աջ կողմը անտառը տեսնուեցաւ։ Հուսկ յետոյ, հասնելով հոն՝ տեսանք որ Բոթան–Տարիան բոլորովին ցամաք է։

«Հետեւապէս, վհատած, յուսահատելու վրայ էի, երբ ադիս անդին մացառներու մէջ քալած ատեն, յանկարծ թռչունի մը թեւերու բախում մը լսեցի, վայրի բադ մը քովէս գետնէն վեր ցատկելով սկսաւ թռչիլ, եւ նոյն պահուն, մօտս պզտիկ լճակ մը նշմարեցի, որով, գոնութիւն Տեառն ա՛լ եւս փրկուած էի։ Տասը վայրկեանի մէջ երեք լիթրայէն աւելի ջուր խմեցի։»

Ահաւասիկ ի՞նչպէս ուղեւորութիւն ըրած է Զվէն Հէյէն կեդրոնական Ասիոյ մէջ։

ՂԱԼԱՔԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11 Դեկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Օ. Ո.	31	06 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	31	07
Ամէնէն վար գին	»	31	02
Ռումէլիի երկաթուղի գոց.	ֆր.	117	25
Ամէնէն բարձր գին	»	117	37
Ամէնէն վար գին	»	117	—
ԲԱՑՈՒՄ 13 Դեկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Ք. Կ.	31	22
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	118	87
Շիրքէճի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Հէքտի ժէնէրալ ՕՋմ.		0	10
Յօս. ՕՋմ. Շանժ է Վսլէօռ		0	13
Յսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեՁուղՁ		5	57
» ժուիսանս		1	35
» պարտաՁուղՁ		493	—
Քարափ Գ. Քոյոյ		493	—
Թրանսվալ		145	—
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն		264	50
Լավրիով		74	—
Անատոլլի երկաթուղի բաժնեՁուղՁ		11	52
« պարտաՁուղՁ «		517	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ընդ.	111	—
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	71 1/4
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	69
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ընդ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ էմբէրիալ	»	20	20
Քրիմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէճաիր	»	102	50
Ռուպլի ՁղՁաղրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Դեկտեմբեր			
Անգլիական Քոնսոլիտէ		93	—
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		55	75
» » » Դ. բաց.		28	37
» » » Դ. գոց.		28	50
Օսմանեան Պանքա		12	75
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	50
» Մօնօբօլ		44	50
Գուլկարական 1888		94	—
Էժիբսիէն ինտիֆիէ		106	75
Ցօմինիայ		104	—
Թրանսվալ		5	81
Ալտին երկաթուղի		14	—
Փոխանակագիր		25	35
ԲԱՐԻԶ, 25 Դեկտեմբեր			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	47
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ընդ.	29	20
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	29	20
» » » Բ.	»	57	35
» » » Գ.	»	21	95
Օսմ. Կայս. Պաժքա	ֆր.	595	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	122	25
Օսմ. Մաքսատուն	»	479	—
Օսմ Ռէժի	»	359	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Հէքտի Լիոնէ	»	1085	—
Իտալական Ռանթ	»	104	15
Սպանիական արտաքին	»	87	90
Թրանսվալ	»	—	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	143
Դրամադեզ	»	—	—
ՊԷՐԼԻՆ, 25 Դեկտեմբեր			
Ռուպլը	ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	123	70
Անատ. երկթ. պարտաՁուղՁ	»	103	50
Փսխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	230
ՎԻԷՆՆԱ, 25 Դեկտեմբեր			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	20
Ռումէլի երկաթուղի	»	111	70
Օսմ. Ռէժի	»	335	—

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԳ.— Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4 % բրիօրիթէ պարտաթուղթերու տէրերուն, թէ 1890 ապրիլ 15/27ի Կայս. հրամանագրին Ժ. յօդուածին համաձայն, վեց տարուան պայմանաժամին միջոցին չգանձուած կտրօնները՝ իրենց պայմանաժամին վերջանալուն թուականէն սկսեալ, ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, պայմանաժամը 1897 մարտ 1/13ին վերջացող յիշեալ պարտաթուղթերու 13 թիւ կտրօնները, եթէ մինչեւ 1903, 28/13 մարտ չգանձուին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։

* * *

Ա.ԶԳ.— Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. Հանր. Պարտքի պահանջատէրերուն թէ՝ 1881, դեկտ. 8/20ի Կայս. հրամանագրին Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին համաձայն, բոլոր այն կտրօնները որոնք իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն ետք, մինչեւ վեց տարի չգանձուին, ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, 1897, մարտ 1/13ին պայմանաժամին լրացող թիւ 27 կտրօնները, եթէ մինչեւ 1903, 28/13 մարտ չգանձուին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 23/6 դեկտ. 1902 8—12

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraîchissante.

ՕՐԻԺԻՆԱԼ ԲԻԼԶՆԵՐՊԻՐ

ԿԷՆՈՍԷՆՇԱՖԹ - ՊՐԱՈՒԷՐԻ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Այս գարեջուրը ամէն տեղ դնահատուած է իր պտորժելի համին եւ առողջապահիկ յատկութեանց համար։ Առաջին անգամ ըլլալով, ուղղակի Կ. Պոլիս բերուած է Բիլզնէնէն, ուր լեցուած են շիշերը։ Միակ գործակալն է Տէմէթրաքոբուլօ Եղբարք եւ Ընկ.։

Շիշերուն գինն է

Ամբողջ չիշը	4	ղրուշ
Կէս »	3	»
Մէկ ամսուն, 24 շիշով	92	»
» » 48 »	180	»
» » 72 »	192	»

35—52

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱՊԱՏԱԿ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՁՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ձիշտ Չարչիանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաչտաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ատքցանոներու միջոցաւ առանց ցաւի առանձնանոնութիւն։

Ժամերները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏԱՆՁԷՐ ԼՈՅՏ

NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand
Նիւ Եորֆի գիծ, ճեպընթաց
ՔԱՑՁԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍ

Սէ, Շերպուրկ	13 Դեկ.
ՊՐԱՆՏԷՐՊՈՒՐԿ, Պրէմէնէն	6 »
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, »	13 »
ՆԷՔՍԱՐ, »	20 »
ՊՐԷՍԼԱՒՈՒ, »	27 »
ԹՐԱՎԷ, Մենովա–Նաբոլիէ	6 »
Պրէմէն Պալթիմորի գիծ	
ՔԱՐԼՍՐՈՒՀԷ, Պրէմէնէ Պալթիմոր	18 Դեկ.
ՄԱՒՆ » »	29 »
Պրէմէն–Կալվէստոնի գիծ	
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, Պրէմէնէն Կալվէսթոն	13 Դեկ.
Պրէմէն–Ռուպայի գիծ	
ՄԱՆՆ, Պրէմէնէ, 14 Դեկտ. Ռուպա, Հավանա, Մանզանիլլո։	
Պրէմէն–Պուազիլիոյ գիծ	
Հանդիպելով Պահիա, Ռիո Եանէյրո։	
ՔՐԷՖԷԼԴ, Պրէմէնէ,	1 Յունվ.
ՀԷԼԿՈԼԱՆԴ, 20 Դեկտ.ին պիտի մեկնի Պրէմէնէն եւ պիտի երթայ Լա Բլաթա, Ռօսարիա, Վիլլարիչա եւ Վիկտ։	
Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ	
ՏԱՐՄՇՏԱՏ, Ճենովա–Նաբոլիէ	10 Դեկ.
ԹԵՌՈՒԹԿԱՐՏ, » »	24 »
ՊԱՄՊԷՐԿ, » »	12 »

Հանդիպելով Բէյնանկ, Սինկապուր, Հոնկ Քոնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիոկո եւ Եոքոհամա։

Աւստրալիոյ գիծ

ԲՐԻՆՑ ԲԼԿԷՆԴ ԼՈՒԼՔՕՅՏ, Ճենովա–Նաբոլիէ 9 Դեկ.
ՖՐԻԴՐԻՀ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Ճենովա–Նաբոլիէ 30 »

Հանդիպելով Քօլօմպօ, Ֆրէմէնդըլ, Ատէլաիտ, Մէլպըրն եւ Սիտնէյ։

Պիտի ընդունի ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւանանգիստներուն համար։ Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն

Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՔՈՒՆԱ
Գալաթա, Գարաքէոյ եէնի խան, թիւ 21

Ծան.—Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւանանգիստներէն մէկը։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄ 3ԻՆ

Թագսիմի կողմը սրճարանի մը տանիքէն խոշոր սառոյց մը ինկաւ կառապան Սիւլէյմանի վրայ եւ գլուխը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ երկու տեղերէ։

—Ալթը Մէրմէրի մէջ, երէկ իրիկուն, ձիաւոր մը տապալեց Սպարապետի Դրան քարտուղարներէն Հաճի Դալիպ պէյը, որ թեւէն ու կողէն վիրաւորուեցաւ։

ԱԳՍԷՐԱՅԻ կողմը սրճարան մը բնակող կառապան Արթին ու Մէհմէտ, երէկ առաւօտ, կռուեցան առնելիքի մը համար։ Մէհմէտ դանակով երկու անգամ զարկեց Արթինը։ Զարաւորը ձերբակալուեցաւ, իսկ վիրաւորը հիւանդանոց ղրկուեցաւ։

Պ. ԲՍԱԼԹԻԻ կարասեաց վաճառատունը, այս օրերս ճոխ մթերք մը ստացած է ամէն տեսակ կարասիներու, սրահի, ննջասենեակի, ճաշարանի համար, եւլն.։ Գիները զեղչուած են։ 17—30

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

(ԱԺԱՆՆ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 24 դեկտ.— Վիճեր Ալեքմայներ Զայթունկ կ'իմանայ թէ Սաքսի գահաժառանգ իշխանուհին ժընէվ հասեր է։

ԱՐԲԱՊԱՏ.—Անտիֆանի մէջ՝ երկրաշարժի ցնցումները կ'տեւեն ու կ'ընդարձակուին 200 վերսթ տարածութեան

ԲԱՔ ՏԸ ՆԱՖԷ ՏԷԼԱՆԿՐԸՆԻԷ

PATE DE NAFÉ
DELANGRENIER

Շատ ախորժելի շաքարաւոր մըն է ընդդէմ կուրծքի հիւանդութեանց։ Բարիղի ֆաքիւլթէին ու հիւանդանոցներուն 40է աւելի բ'իշկներուն կողմէ հռչակուած է իբր շատ ազդեցիկ դեղ մը ընդդէմ ՀԱԶԻ, ՑՕՏԱՑԱՒԻ ու ՊՐՕՆՇԻԹԻ։ Տըլանկրընիէ մարքան պահանջել։ Կը գտնուի ամէն դեղարաններու մէջ։

1—30

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մօրուս ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձրմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ մանչերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար հատկութիւնները ձեռք բերելու համար պէտք է որ այդ իւղ ստանալ ատոր [illegible] Հոգատարութեամբ պատրաստուած է [illegible] կերպարանքին վրայ կը ծախսուի և որոնց գործածութիւնը աւելի քաղցր կը դարձնէ օգտակար։

Գ. Հոգ Թէրնէօվի մէջ ձկնարանները ունի, ուր մօրուս ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անարգելու անարատութեամբ, հատնիւնածեւ չէշերու մէջ գրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որպէս Բարիզի Ունիոն ոչ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ հրաշխաւորութեան դասով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն ալ ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղտոտէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոգի մօրի։ Ձկան իւղը կը ծախսուի դեղագործներու և դեղագործներու քով։ Մանաւանդ պէտք է թ. Բ. Հոգ, 2 Թիւ, Քասթիլիոն Բարիզ։

Մեծաքանակ կը ծախսուի Լ. Տ-նի քով Հարաշի խան, Պոլիս։

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակա են ու չեն փութար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքին կը թունաւորեն անզգալաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով սատանքսին և ալիք ներուն մէջ մնալով հոտին, ներսին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարու, թունաւոր միքրոպներ կարտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւապար արիւնը կնապակի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելancոլիութիւն, ևն. առաջ կու գայ յանախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, չատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու ա դիքներ իրենց առողջութիւնը դանելով կերակուրը գիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախսուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղագործներուն մէջ։

479

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տ. Վահ. սպիտակէ Բուրբէլ հաստոց։ Առաջին տարի 245 Ֆրանք. Բ. կարգ 175 Ֆրանք. Տեղեկութիւններ համար գրել մոլ Գ. Գրասենեակ Թուխ Հ-ն Քարտէրի վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի, Պորտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսկ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէլպը	3000	Օսայրիս	2250
Թեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Գասբրնի	1500
Մարիսթիս	2500	Գիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕՒ և ԸՆԿ.
Ուիթու խան
ՃԷՕՐՄ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէրմս Սթրիթ Լիվերբուլ։

VIN DE BUGEAUD

TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻ
ԿՈՐԱԿԻՕՒ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԵՆՈՒԱԾ ՔԻՆԷՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՖԷԱՅՈՎ

Կարմիր գինիներու լաւագոյնը։ Կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը զիւրացնէ մարսողութիւնը, կը զրգռէ ախորժակը, կը կաղդուրէ տառապեալները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տարիք ու յոգնած մարդոց։

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԿ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

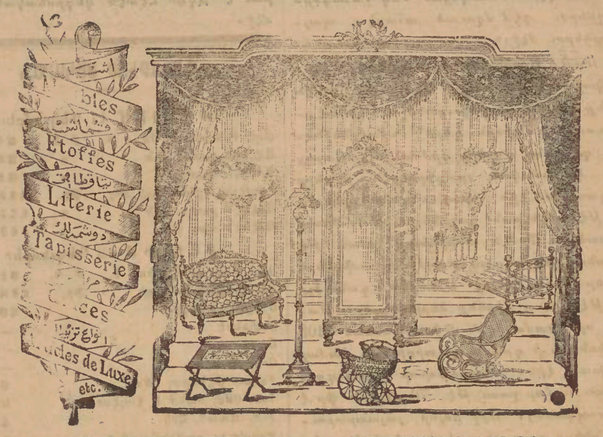

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ԺՈՐԺ ԲԱԼԹԻԻ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ
Բերա, Գալաթիասան փողոց, քաղաքեցութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասենեակներու յատուկ կարասեաց։ Ամերիկեան կարասիներ։ Իտալիոյ միացեալ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պանդոկներու, գրասենեակներու, և այլն։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 28—52

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ
ԱՄՆԱՒԱՒԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿՍԵԼԻՈՐ ՍԻՔԱԶԳԱՑԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հուս փոխադարձ, հիմնեալ 1845թ

1902 Յունուար 1ին եբաշխաւորագրեալ գումար՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔ 600,000ին աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը 1901ին ապահովագրելոց վճարուած յարմարութիւններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլոր մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլոր տեսակներէն աւելի անկախ մանդատներ և չսահմանափակուած թիւնեն է յանձնուած օրէն կսեալ անվնաս է ի բաց զբաղման ճամբորդութեան մահուան տեսակներուն և պատճառին անձնատուութեան։ Ինչպէսզի բոլոր կերպաշխաւորք փափաքուութիւններ 3 տարի ապահովագրեն վճարեն է յետոյ առանց յետաձգումի պահովագրեն հաշուի առնելու։ այս փոխատուութեան գումարը պատասխանելու կսած են բոլորին մէջ 30 օրուայ մանրամասն հաշուեցնելու վճարմանն համար տալ ցանկի։ Վճարումները դադրեցնելն մ ելնելու 5 տարի վերջին չարուռնելու տարանձնաշրջան մը, յետոյ Մեծ ապահովագրեալները 5 առ 100 տոկոսով հատ դարձ վճարելով մէկ տարիվճար ընելէ յետոյ նուազեց կու տան։ Յայտնի։ Ապահովագրութիւն ներկայացուցիչ բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակ-միջոցի մը համար պիտի գրեն որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ ապահովագրեալներուն։

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաթեր գոյ ունի ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած գոյութիւններէն ամէնէն աւելի պատասխանատու է։ Աւելի մանրամասն նուիրանք համար դիմել։

Տեղեկութիւն ի Թուրքիա
Ն. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕՒ ԵՒ ԸՆԿ.
Քնիի Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀԱՏԵԱՆ

Պոլիս Հուիթոլ խան
Սմիւռնա փ. դոց Վիթալիս խան
Պ. Հ.Թ.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Հրաւէրով

Որ կ'կրէ 2/14 Օգոստոս 1892
Թուականը
(20 սեպտեմբեր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կ'ղեկավարէ Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆի խան, Քարաքէոյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հանգուցը Օսմ. նահանգատան դէմը։

Դեռ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւոյնս
Մարբուճճիլար Զարշըր խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՑՍ ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՏԹԱՑԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING ie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան դնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր լուանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախսուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պոն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Զարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեղր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՒ

Ընդարձակ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսթասյի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գօմօ	1497	Կոզզ	1011	Մարմօ	724	Բօզարիս	186
Ալէքթ	3607	Գոնկո	2906	Կրօտոս	1695	Մարէնկօ	2273	Մարֆօ	1113
Անտէլօ	1541	Գորսս	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Ցիրիս	1735
Արիսոզօ	2377	Ֆիսս	4311	Լիտալիս	1581	Մարատս	3537	Միլվիս	1193
Պասանս	1822	Ֆօսֆինս	937	Հինաու	3720	Միլս	1057	Սբէրս	1100
Ֆորտինս	1264	Ֆուրս	2383	Հորաղիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Տրաբս	1713	Հուսվէր	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էարս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Գէլրս	1671	Էլտորատս	1520	Ցիւնս	1080	Օնեարիս	4036	Թորբիտս	487
Գալիրաս	1987	Էրտոգս	1841	Քէլէս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գասէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօսինս	1700	Բօլս	510	Վլոս	1289
Զիրանս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիլլիս	2229	Վլոթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4522	Լէբանս	2272	Բինեալտս	1663	Եէտս	1850
Գիս	2697	Գալիէս	3060	Լիվորնս	1643	Բոլս	1613	Զէրս	1200
Գօլորատս	4235	Գիդանս	1243	Լորէնցս	3191	Բասէս	1789		

Հորաշիս շոգենաւը, նաւապետ Քիւսֆիթ) ընդհանուր վաճառքով Հալէն հաս հասած են։
Թօքիս շոգենաւը, նաւապետ Ծօն)
Քոնկո շոգենաւը նաւապետ Սմիթ ընդհանուր վաճառքով Հալէն հաս կը սպասուի մոտս 30ին։
Լս Քեցս շոգենաւը, նաւապետ Ուիլկ ընդհանուր վաճառքով Օսթասյէն հաս կը սպասուի յունուար 15ին։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼԴ ԷՆԴ ՍՈՆՍ
թ. 23 24 Քէրիթ Մէյնէրի խան Գալաթա 277

COMPAGNIE RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵ ՍԻԱՑԻ, ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Գ. 10/23 Օսէսա մամը 4ին յետ միջօրէի
Գ. 11/24 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա մամը 10ին միջօրէէն առաջ, Հարաւարարեալ։ Թիւն Աղեքսանդրիան Բոր Սայիտ, Սուէզ, Գերուզ, Թարապուլուս-Շամ, Բեյրութ, Սիդոն, Ջաֆա մամը 3ին յետ միջօրէի։
Ե. 12/25 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում մամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Ե. 12/25 Սեվաստոպոլ մամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 13/26 Օսէսա մամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 14/27 Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Պոլիս, Թարապուլուս-Շամ, Գերուզ, Սայիտ, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա մամը 4ին յետ միջօրէի։

ՅԲԼՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրջրիան	10500	Ցլավիա	3850
Անամնեան	10300	Եշիրշրին	3500
Բէլգրիան	10300	Արրժ.րն	3000
Լանքասդրիան	9000	Աշէերիան	3500
Յիլատէֆիա 9000 Արապիան 3500
Գոլոմպիան 8000 ԱՔԷՆիան 2500
Ձորձիան 8000 Անտալուզիան 2500
Գասդոնիան 8000 Ալգաշիրն 2500
Ցիրձինեան 8000 Լէսպիան 500
Ցալէրնիան 3700 Մինեօ 500
Վավոնիան 3700 Օրորդս 800
Ցլամինիան 3700 Լիսպոն 800
Ցապանան 3500

Ապրանքի [illegible] կը խնդրուի [illegible] ապրանք այնպէս [illegible] Ղալաթայի մէջ [illegible] հանելու համար [illegible] 24 ժամ [illegible]։

Ամենէ տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՆՏՎԱՐ ԼԱՆՏՈՆԷՆ
Ղալաթա, քարափին վրայ
600 Մասնաւոր [illegible]

ՓԻՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանեցնի
Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18900	Ցիվանիա	8000
Մարսոնիա	18900	Քաթարանիա	4500
Լուբանիա	12950	Վէրլա	3300
Լամանիա	12950	Բավիա	2400
Սուլթանիա	8845	Թրինիա	2950
Ումբրիա	8 28	Միրդիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2350
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանի	7269	Եէբաուլրկ	1614

Դիմել առ ՅՈԼի և Սիգիր
Joly et Seagor
Մէյմանթէ խան, թիւ 6 7 8 Ղալաթա Քարաքեան փողոց։ 255

Առաջնորդ ՋՈՐՋ ԵՈՆՍՈՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ — ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն.Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ
ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ	թ. 2 Ճամբ. Առտ.	թ. 4 Ճամբ. Առտ.	թ. 6 Ճամբ. Առտ.	թ. 8 Ճամբ. Առտ.	թ. 36 Խառն Իրիկ.	թ. 10 Ճամբ. Իրիկ	թ. 12 Ճամբ. Իրիկ	թ. Ճամբ Իրիկ	թ. Ճամբ Իրիկ.	թ. Ճամբ Առտ.	թ. Ճամբ Առտ.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ կամուրջ մկն	1 20	3 38	5 30	7 8	8 15	10 30	11 30				
Հայտար Փաշա ժմ.	1 45	3 58	5 55	7 38	8 40	10 55	1 55				
Հայտար Փաշա մկն	1 55	4 8	6 5	7 43	8 55	1 5	12 5				
Քըզըլ Թօփրաք »	2 1	4 14	6 11	7 50	9 5	11 11	2 11				
Ֆէնէր Եօլու »	2 7	4 17	6 14	7 54	9 9	11 5	12 14				
Կէօզ Թէփէ »	2 9	4 21	6 8	7 58	9 15	11 19	12 18				
Էրէնքէօյ »	2 13	4 26	6 23	8 4	9 21	11 24	12 22				
Պօսթանճըք »	2 2	4 32	6 29	8 10	9 3	11 30	12 28				
Մալթէփէ »	2 28	4 4	6 37	8 19	9 44	11 38	12 36				
Քարթալ »	2 39	4 51	6 48	8 31	0 1	11 48	12 46				
Բէնտիք ՃՇ	2 46	4 58	6 55	8 39	10 11	11 55	12 53				
Բէնտիք կն	3 37				10 21						
Թուզլա »	3 59				10 46						
Կէյպզէ »	4 19				11 10						
Տիլ Իսքէլէսի »	4 4				11 37						
Թավշանճիլ »	4 51				11 47						
Հէրեքէ »	5 8				12 6						
Նարքմճա »	5 29				12 30						
Գիւրիւն Զիֆթլիք »	5 42				12 44						
Տէրինճէ »	5 55				12 57						
Իզմիտ ժմ.	6 7				13						
Իզմիտ մկն	6 7										
Պէօյիւք Տէրպէնտ »	7 2										
Յապանճա »	7 26										
Համիտիէ »	7 [illegible]										
Կէյվէ »	8 34										
Ալ Հիսար »	8 56										
Մէրքէճ »	9 26										
Էէֆքէ »	9 50										
Վէզիր Խան »	1 25										
Պիլէճիք ժմ.	1 6										
Պիլէճիք մկն	11 20										
Քարաքէօյ »	12 30										
Պօղիւք »	1 15										
Ին Էօնիւ »	2 [illegible]										
Զուքուր Հիսար »	2 36										
Էսկի Շեհր ժմ.	3 15										

Այս կառախումբերը 1903 փետր. 1ին մինչեւ կն. թիւնեն

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ	թ. 1 Ճամբ. Առտ.	թ. 3 Ճամբ. Առտ.	թ. 5 Ճամբ. Առտ.	թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.	թ. 31 Խառն Առտ.	թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	թ. 11 Ճամբ. Առտ.	թ. 13 Ճամբ. Առտ.	թ. 33 Խառն Առտ.	թ. Ճամբ Առտ.	թ. Խառն Առտ.	թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շեհր ժմ.									11 40			
Զուքուր Հիսար »									12 16			
Ին Էօնիւ »									12 48			
Պօղիւք »									1 24			
Քարաքէօյ »									1 58			
Պիլէճիք ժմ.									2 48			
Պիլէճիք մկն.									2 58			
Վէզիր Խան »									3 34			
Լէֆքէ »									4 9			
Մէրքէճ »									4 40			
Ալ Հիսար »									5 6			
Կէյվէ »									5 28			
Համիտիէ »									6 21			
Յապանճա »									6 36			
Պէօյիւք Տէրպէնտ »									7 [illegible]			
Իզմիտ ժմ.					1 35				7 33			
Իզմիտ մկն.					1 53				7 53			
Տէրինճէ »					2 4				8 7			
Գիւրիւն Զիֆթլիք »					2 16				8 18			
Նարքմճա »					2 43				8 30			
Հէրեքէ »					2 54				8 55			
Թաֆչանճիլ »					3 10				9 5			
Տիլ Իսքէլէսի »					3 38				9 13			
Կէյվէ »					4 [illegible]				9 40			
Թուզլա »					4 22				10 —			
Բէնտիք ժմ.	1 25	1 54	2 28	3 14	4 37	6 38	8 20	9 52	10 20			
Բէնտիք մկն.	1 33	2 2	2 37	3 23	4 50	6 47	8 30	10 2	10 30			
Քարթալ »	1 43	2 12	2 47	3 33	5 5	6 57	8 41	10 14	10 44			
Մալթէփէ »	1 51	2 21	2 56	3 41	5 19	7 5	8 51	10 25	11 1			
Պօսթանճըք »	1 5[illegible]	2 28	3 3	3 50	5 32	7 12	8 59	10 34	11 26			
Էրէնքէօյ »	2 2	2 32	3 7	3 54	5 36	7 6	9 3	10 38	—			
Կէօզթէփէ »	2 7	2 37	3 11	3 58	5 4[illegible]	7 20	9 [illegible]	10 43	11 37			
Ֆէնէր Եօլու »	2 10	2 40	3 14	4 1	5 45	7 23	9 13	10 47	—			
Գըզլ Թօփրաք »	2 1[illegible]	2 45	3 19	4 6	5 53	7 28	9 19	10 53	11 46			
Հայտար Փաշա ժմ.	2 23	2 53	3 27	4 15	6 5	7 38	9 27	11 —	12 5			
Հայտար Փաշա մկն.	2 48	3 18	3 52	4 40	6 30	8 3	9 52	11 25	12 30			
Քարաքէօյ կամուրջ ժմ.									մ			

Այս կառախումբերը 1903 փետր. 1ին մինչեւ 15 կիրակի եւ 1902 դեկտ. 16ին մինչեւ 31 եւ 1903 յունուար 1ին